

LAISVĖ--LIBERTY

Vienintelis lietuvių kalboje
dienraštis Rytinėse Valstijose

Motam prenumerata:
Jaugtinėse Valstijose \$8.00
Dalis Queens apskrityje (N. Y.) 9.00
Kanadoje 9.00
Kitur užsienyje 10.00
Pavienio egzempl. kaina 5 centai

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ--LIBERTY

The Only Lithuanian Daily
in the Eastern States

110-12 Atlantic Avenue
Richmond Hill 19, N. Y.
Telephone VIrginia 9-1827-1828
PRICE 5c A COPY

No. 2007

Richmond Hill 19, N. Y., Seštadienis, Spalio (October) 23, 1954

Metai 43-tieji. Dienraščio 35-tiej

KRISLAI

Pas makartistą!
Dar kartą "apklusinėjo"
Kur jų maskos?
Smuikininkas Ward.
Rašo R. MIZARA

Šeštis, Grigaitis, Vaidyla ir keletas kitų, jiems panašų, kaip rašo marjono Draugas, praėjusi trečiadienį nuvyko į Milvaukės Wis., kongresmanui Kerstenui pagerbti.

Kerstenas "runia" į Kongresą kitam terminui. Kerstenas — makartistas. Prieš Kersteną išstojo organizuoti Milvaukės miesto darbininkai unijistai kaip prieš savo priešą.

Makartistai, norėdami išpopuliarinti savo kandidatą, suruošė jam bankietą. Ir štai, į tą bankietą vyksta Chicago lietuviškieji makartistai!

P. Grigaitis yra socialdemokratas, bet jis remia žiauriausius darbininkų judėjimo priešus, demokratijos priešus.

S. Kairys-Kaminskas yra socialdemokratas, bet jis viešai ir atvirai rėkia, kad nori naujo pasaulinio karo! Išvada: lietuviškieji socialdemokratų lyderiai išsigimę ir pikčiausius žmonių priešus!

Šią savaitę Chicagoje dar vieną kartą buvo nusibalojęs Kersteno komitetas apklusinėti dipukus.

"Apklusinėjime," rašo klerikalų laikraštis, "lietuvius atstovavo Antanas Klevas (slapyvardis) ir Juozas Danielius (irgi slapyvardis)."

Kodėl jie ten ėjo po slapyvardžiais? Argi negalėjo ant galvų užsimauti kokį maišą, kaip seniau tūli dipukai darė?

Najė, ten pat buvo "apklusinėtas" ir vienas ukrainietis dipukas, tūlas Dobrianskis.

Šis tipas, sako Draugas, pareiškė nusivylimą Eisenhowerio valdžiai. Kodėl? Todėl, kad prieš rinkimus republikonai sakė, būk "nebebus tenkinamasi komunizmo sulaikymu, bet bus einama prie aukų išlaisvinimo," tačiau, "tos politikos buvo atsisakyta 4 savaitėmis pralinkus po Eisenhowerio pareigų perėmimo..."

Kitais žodžiais: prieš dvejus metus Dobrianskis tikėjosi, kad Eisenhoweris, pataps prezidentu, pradės prieš Tarybų Sąjungą karą, bet jis jo nepradėjo. Dėl to Dobrianskis nusivylė.

Pridėsiu: nusivylė Eisenhowerių ir lietuviškieji liaudies priešai, karo ištroškę Kaminskiai - Kairiai ir jų klika.

Dabar jie savo viltis deda į McCarthy.

Štai, kodėl visi padorūs Amerikos piliečiai, taikos mylėtojai, geri mūsų šalies

Eisenhoweris žvejavo balsų tarp New Yorko darbininkų

Lankėsi Harleme, viešuoje projektuose, matė lušnykus, fotografavosi prie statybos darbų

New Yorkas. — Čia atvykęs prezidentas Eisenhoweris dėjo daug pastangų parodyti, kad jo administracija turi darbo žmonių reikalus prie širdies ir yra darbo žmonėms draugiška. Jis to nedarė nurodymais, faktus arba pažadais, bet pasirinkimu kur jis ėjo ir ką lankė.

Jis pirmiausiai aplankė viešų projektų namus, nors, kaip tai nurodo spauda, jis ir jo administracija pietu stoji prieš tolimesnę tokių projektų statybą. Jis lankėsi Harleme ir kalbėjosi su negrais, su lušnyku gyvestojais. Paskui jis nuvyko prie vietos, kur tęsiamas Deegan Expressway vieškelis. Ten jis nusifotografavo šalia kelių darbininkų. Gubernatorius Dewey ir kandidatas į gubernatorių Ives irgi užtikrino, kad jie bus matomi toje fotografijoje.

Prezidentas lankėsi Lowrent Farragut House projekte Brooklyne, Harlem House projekte, Carver House projekte ir kituose. Jis taigi trumpam laikui apsilankė žemoje East Side apylinkėje.

Antisemitinė taktika
Demokratams nurodo, kad New Yorko republikonai savo kampanijoje vartoja antisemitinę taktiką. Nors žydų kilmės J. Javits (da-

Albanai suėmė italų laivą
Bari, Italija. — Albanijos pakraščio sargybos ginkluotas laivukas suėmė italų žvejų laivą ir jam liepė nuplaukti Albanijos uostan. Manoma, kad italai buvo nuplaukę į teritorinius Albanijos vandenis.

NEW YORKO ORAS:
Gėdra, vėsu.
patriotai privalo lapkričio 2-ą dieną eiti prie urnų ir balsuoti taip, kad makartistai būtų iš Kongreso išsluoti.

33-jų metų amžiaus amerikietis, smuikininkas Herbert Field Ward su savo šeima perėjo į anapus uždangos," rašo spauda.

Jis gyvena Austrijoje, — ten studijavo muziką. Na, ir Mr. Ward apsirinko "nelaisvę" savo gyvenimui.

Sakoma, smuikininkas Ward yra kilęs iš Ohio valstijos, o vėliau gyveno New Yorke.

Būtų įdomu apie jį smulkiau sužinoti. Gal būt jis pats apie save neužilgo šiek tiek pasakys.

bar Kongreso narys) randasi ant jų sąrašo kaip kandidatas į New Yorke generalinius prokurorus, jo vardas ir paveikslas ne visur išstatytas su bendru sąrašu.

Taip, pavyzdžiui, daugumoje Queens vietovių Javits vardas neregistruojamas ant republikonų plakatu, tuo tarpu, kai jis figūruoja Manhattane ir Brooklyne.

Nobelio pryzas polio daktaram

1-22) Nobelio pryzas polio Stockholmas. — Šių metų Nobelio pryzas už mediciną ir fiziką įteiktas trims Amerikos daktarams, kurie darbavosi kovoje prieš vaikų paralyžių — polio. Pryzo laimėtojai yra daktarai John Franklin Enders iš Harvardo universiteto, Thomas Weller iš to paties ir Frederick Robbins iš Clevelando medicinos mokyklos.

Siais metais diskusijos Stockholmo karališkoje kolegijoje dėl Nobelio pryzo buvo labai karštos. Diskusiuota ilgai ir keletą kartų atidėtas nutarimas, iki priėmimo šiuose trijų Amerikos daktarų kompromiso.

Rubežius perkirs valstiečių ūkius, net gyvenamus namus

Triestas. — Padalinus Triesto sritį, naujas Italijos - Jugoslavijos rubežius vietomis atskiria kapines nuo miestelių, ūkius nuo kaimų, o keliose vietose rubežius perkirto net gyvenamus namus: keli kambariai liko Italijos pusėje, keli Jugoslavijos.

Sieta dar negalutinai nustatyta, nes neutrališka komisija dar nebaigė savo darbo. Manoma, kad gyvenamųjų namų perkirtimo atsitikime bus atsižvelgta pačių gyventojų, kuriai pusei jie nori priklausyti.

Teismas išklauė komunistų partijos advokato nuomonę

Washingtonas. — Apeliacijos teismas išklauė JAV komunistų partijos skundą, kad ji neteisėtai po McCarrano įstatymu paskelbta subversyve grune. Komunistų partijos advokatas buvo John Abt. Teisingumo departamentas atstovavo advokatas David Irons.

Apeliacijos teismas apklusinėjimą praveda savo iniciatyva. Komunistų partija sako, kad 1954-tais metais išleistas anti-komunistinis įstatymas prieštarauja pirmam (McCarrano) anti-komunistiniam įstatui.

LAISVĖS VAJUS

Gavimui Naujų Skaitytojų

KONTESTANTŲ STOVIS ŠIANDIEN YRA TOKS:

	Punktai
B'klyn-Richmond Hill vajininkai	698
L. Prūseika, Chicago, Ill.	520
Geo. Shimaitis, Brockton, Mass.	320
Elizabeth, N. J., vajininkai	256
Harrison-Kearney, N. J., vajininkai	224
Waterbury, Conn., vajininkai	210
L. Tilwick, Easton, Pa.	176
Cleveland, Ohio, vajininkai	160
J. Yaskевичius, Worcester, Mass.	160
Newark, N. J., vajininkai	156

J. Patkus, New Haven, Conn.	128	So. Boston, Mass., vajininkai	64
Plymouth-Wilkes-Barre, Pa., Vajininkai	128	J. K. Alvinas, San Francisco, Cal.	64
S. Penkauskas, Lawrence, Mass.	96	Paterson, N. J., Vajininkai	64
J. Urbanas, Pittsburgh, Pa.	90	No. Braddock, Pa. Vajininkai	64
P. Slekaitis, Scranton, Pa.	84	Chester, Pa., vajininkai	64
S. Kuzmickas, Shenandoah, Pa.	84	LLD Motery Klubas, Binghamton, N. Y.	60
Norwood, Mass., vajininkai	64	J. Kazmer, Pittsburgh, Pa.	36

(Tąsa 4—tame puslap.)

Paskutiniai pranešimai

Maskva. — Čia atvyko Margaret Chase Smith, amerikietė senatorė. Ji Maskvoje praleis vieną savaitę.

Washingtonas. — Texas valstijoje trečiadienį atvyksta ilgus metus Meksikoje išgyvenęs buvęs miesto majoras William O'Dwyer.

Birmingham, Ala.—Legislaturės komisija pasiūlė, kad Alabamoje būtų panaikintos viešos valdiškos mokyklos ir jų vietoje steigiamos privatiškos. Rasistai tokiu būdu išvengtų pasiduoti įstatymui prieš segregaciją mokyklose.

Washingtonas. — Generalinis prokuroras Brownellis išpėjo rasistus, kurie kiršina prieš bendras baltų-negrų mokyklas, kad jie nusižengia įstatymams ir kaip tokiu būdu traktuojami.

Olympia, Wash.—Bedarbių skaičius Washingtono valstijoje per vienus metus padidėjo ant 10,362.

Londonas. — Darbiečiai laimėjo rinkimus dviejuose apygardose, kurių atstovai parlamente mirė. Darbiečiai laimėjo su tokiomis pačiomis daugumomis, kaip 1951 metais.

Bonna. — Iš Werfl kalėjimo buvo paleisti trys naciai kriminalistai. Jie originaliai buvo nuteisti mirti, paskui jų bausmės buvo sumažintos iki amžino kalėjimo, o dabar jie visai paleisti. Paleistieji yra Friedrich Koch, Heinrich Kuehne ir Erich Martin.

Londonas. — Čia viešai Japonijos premjeras Jošida.

Johanesburgas. — Negrų kvartale įvyko riaušės, sako policija. Anot policijos, riaušės vyko tarp Matsienų ir Basuto genties negrų.

Washingtonas. — Prezidentas Eisenhoweris ateišančiam Kongresui, sakė jis, patieks savo sveikatos apdraudimo programą. Ta programa buvo atmetta praėjusioje Kongrese. Ja nepatenkinti konservatoriai, bet nepatenkinti ir tikros sveikatos apdraudimo šalininkai, kurie sako, kad Eisenhowerio planas toli nepatenkinantis.

Jakarta. — Indonezijos valdžia atmetė olandų skundą, kad indonezų policija žiauriai traktavo 13 suimtų Olandijos piliečių.

Francūzai perduoda Indijai keturias mažas kolonijukes

New Delhi. — Indijos valdžia pasirašė sutartį su francūzais apie keturias mažūkes kolonijas Indijos teritorijoje, kurias Francūzija iki šiol valdė. Tos kolonijukes yra Pondichery, Karikal, Mahe ir Yanam. Jos kartu turi 196 kvadratinės mylios ir apie 320,000 gyventojų.

Pagal tą sutartį francūzai visai pasitraukia iš tų kolonijų, ir jos bus įjungtos į Indijos teritoriją. Indijos nacionalistai jau seniai reikalavo, kad francūzai išsinešdintų. Iš kai kurių mažesniųjų vietovių francūzai jau anksčiau buvo jėga išstumti vietinių gyventojų.

Dabar Indijoje koncesijas-kolonijas dar laiko portugalai. Indija tikisi ir tas teritorijas atgauti.

Londonas.—Užsienio reikalų ministrai Anthony Edenų buvo iteiktas aristokratinis titulas (Knight of Order of the Garter) ir nuo dabar jis oficialiai vadinasis Sir Anthony, panašiai kaip Churchillio oficialus vardas dabar Sir Winston.

Mendes-France ir Adenauer nepajėgė susitart dėl Saaro

Sutarties pasirašymas atidėtas; Amerika daro spaudimą ant Francūzijos, kad ji nusileistų

Paryžius. — Po to, kaip Mendes-France ir Adenaueris tarėsi per tris valandas ketvirtadienį, Mendes pareiškė, kad nebus susitarta dėl Vokietijos įtraukimo į Briuselio paktą, kol vokiečiai nenūsileis dėl Saaro srities.

Adenaueris, iš savo pusės, pasiskubino pakviesti į Paryžių Vakarų Vokietijos socialdemokratų vadą Ollen-

Pakistanas gaus \$105,000,000

Washingtonas. — Pakistanas gaus iš Amerikos paskolą-paramą, kuri net keturius kartus didesnė, negu buvo iš anksto numatyta: \$105,000,000.

Premjeras Ali, kaip manoma, įtikino Amerikos valdžią, kad tik Pakistanas, o ne Indija, gali būti skaitomas patikima anti-komunistine jėga Pietinėje Azijoje.

Tuo tarpu pats Ali išiskubino namo, nes Pakistanas vystosi krizė.

Tik dalis Pakistanui duodamos paramos yra paskolų pavidale, o likusi duodama kaip tiesioginė parama. Ir paskolos yra ilgo termino ir su visai mažais procentais. Pranešama, kad Amerikos duodamų Pakistanui ginklų kiekis bus padvigubintas. Giškai neįmanoma bendrąją pagalbos programą.

Condon jau vėl "nepatikimas"

Washingtonas. — Buvęs aukštasis valdžios pareigūnas, standartų biuro viršininkas Dr. Edward U. Condon, praeitais metais buvo paskelbtas "nepatikimu" ir jis turėjo apleisti tarnybą. Vėliau valdžia pakeitė nuomonę, ir paskelbė, kad Condonas jau patikimas. Bet vakar tas sprendimas vėl buvo pakeistas: daktaras Condonas vėl "nepatikimas."

Condonas dabar dirba kaip ekspertas mokslininkas Corning Glass kompanijai. Ta kompanija, kuri turi valdiškų užsakymus, kreipėsi su klausimu apie Condono tinkamumą, ir jai buvo įsakyta, kad Condonas jau vėl ant juodo sąrašo.

Lansing, Mich. — Reo Motors UAW-CIO 650-tas lokalas sutiko nereikalauti penkių centų algos pakėlimo, kaip tai buvo nustatyta kontrakte. Kontraktas numatė tokią pakėlimą kiekvienais metais. Bet savininkai įtikino unijos vadus, kad jie algų kelti "negali."

hauerį, kad tas jam padėtų spręsti Saaro klausimą.

Dulles, kaip pranešama, daro spaudimą ant abiejų pusių, Vokietijos ir Francūzijos, ragindamas priėti prie susitarimo. Bet jo spaudimas stipresnis prieš francūzus.

Pagrindinis skirtumas tarp vokiečių ir francūzų nusistatymų toks: francūzai nori, kad Saare liktų dabartinė padėtis: sritis ekonominiai ir daliniai administraciniai prijungta prie Francūzijos, o vokiečiai nenori atsisądėti vilties kada nors tą sritį atgauti. Tautiniai ir kalbiniai didžiulė dauguma Saaro gyventojų yra vokiečiai.

Australijos darbiečiai nori pašalinti klerikalų sparną

Sidney, Australija.—prie Australijos Darbo Partijos priklauso grupė, kuri save vadina Katalikų Akcija. Tai grupė, kuri susideda iš katalikų klerikalų vadovaujamų mažų unijų. Katalikų Akcija Australijos Darbo Partijos pildomoje taryboje laiko apie penktadalį vietų.

Siomis dienomis partijos pirmininkas Herbert Evatt pasisakė už šio partijos sparno pašalinimą. Jis sakė, kad Katalikų Akcija veikia reakciniai - subversyve dvasioje ir jai neturėtų būti vietos Darbo Partijoje.

Praeitais metais, kuomet Evatto vadovaujama partijos dauguma stoji prieš komunistų uždraudimą, katalikiškas sparnas laikėsi priešingos nuomonės ir Evattą vadino pro-komunistu.

A. Harrimanas buvo rastas nekaltu dar 1951 metais

New Yorkas. — North Dakotos republikonas senatorius William Langeris atėjo į pagalbą demokratų kandidatui į N. Y. gubernatorių Harrimanui. Langeris atsiuntė pareiškimą, kad dar trys metai atgal jis eidamas senatines pareigas tyrinėjo gandas, kad Harrimanas buvo įveltas ir kyšių davimą. Bet jis rado Harrimaną nekaltu.

Kaip yra žinoma, Harrimanas republikoniskas priešininkas senatorius Ives kaltino, kad Harrimanas apie 25 metai atgal buvo įveltas ir kyšių davimą ir kitas nešvarias machinacijas.

LAIŠVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisvė, Inc.

Established April 5, 1911
Every day except Sundays, Mondays and Holidays
110-112 ATLANTIC AVENUE, RICHMOND HILL 19, N. Y.
TEL. VIRGINIA 9-1827-1828

President, JOHN GRZYBAS; Sec.-Treasurer, WILLIAM CHAPELS
Editor, ROY MIZARA

SUBSCRIPTION RATES
United States, per year \$8.00, Canada and Brazil, per year \$9.00
United States, per 6 months \$4.50, Canada and Brazil, 6 months \$5.00
Queens Co. \$9.00 per year Foreign countries, per year \$10.00
Queens Co. \$5.00 per six mos. Foreign countries, 6 months \$5.50

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y.
under the Act of March 3, 1879.

PARYŽIUJE IR PEKINE

PARYŽIUJE Mendes-France baigia tartis su Vakarų Vokietijos Adenaueriu dėl pravedimo gyveniman Londono konferencijos nutarimų,—dėl Vakarų Vokietijos apginklavimo.

Mendes-France sako, jis nepasirašys po šito mitingo protokolais, jei nebus pilnai išspręstas Saaro srities klausimas. Dėl Saaro srities dabar ir eina pasitarimai. Jei tosios srities likimas bus išspręstas taip, kaip nori Mendes-France, tuomet jis po protokolais pasirašys ir įteiks juos Prancūzijos parlamentui užgirti.

Nežinome, kaip Saaro klausimas bus išspręstas situose pasitarimuose. Bet vienas aišku, kad Paryžiuje šią savaitę paskubomis norima baigti klausimą dėl Vakarų Vokietijos ginklavimo.

Vakarų Vokietijos ginklavimas, paruošimas naujos naciškos armijos, paruošimas Vakarų Vokietijos karo reikalams šiandien Vakarų Europoje stovi pirmuoju punktu, pirmuoju klausimu.

Net ir mūsų šalies valstybės sekretorius Mr. Dulles sėdi Paryžiuje ir nekantriai laukia, kad tik greičiau, kad tik greičiau Vakarų Vokietija būtų ginkluota, tarytum tai būtų žmonijai išganymas, tarytum Vakarų Vokietijos apginklavimas neštų žmonijai viltį taikos, o ne karo!

PEKINE, Kinijos Liaudies Respublikos sostinėje, vyksta pasitarimai tarp Kinijos vyriausybės ir Indijos ministrų pirmininko Nehru, kuris ten dabar svečiuojasi.

Kinija su Indija—pasaulio milžinai. Abidvi šitos šalys sudaro apie vieną bilijoną (1,000,000,000) žmonių. Tai reiškia apie du penktadaliu visos pasaulio žmonijos. Koks gi šitų didžiųjų šalių vadovų pasitarimo tonas? Gal jie kalba apie tai, kad juogreičiau reikėtų ginkluoti Japoniją, idant ji būtų paruošta karui?

Gal jie kalba apie tai, kad juo greičiau reikėtų ginkluoti Indiją, idant ji būtų paruošta karui? Ne!

Nehru, Chou En-lai, Mao Tse-tung kalbasi apie tai, kaip išlaikyti Azijoje ir visame pasaulyje taiką! Jie kalba, jie prieina bendros išvados, kad pasaulyje galima palaikyti taiką, kad ji turi būti palaikyta ir bus palaikyta, nes milijonai žmonių to trokšta.

Jie tariasi, jie sako, kad šiandien pasaulyje gali gyvuoti esamosios socialinės sistemos greta kitos, nekurdant taikos. Jie stoja už ko-egzistenciją.

Kinija turi vienokią visuomeninę santvarką, Indija—kitokią. Ar tai turi šioms šalims kliudyti gyventi taikoje? Ne, atsako Nehru. Ne, atsako Chou En-lai. Tarpe Kinijos ir Indijos niekad nebuvo jokių ginkluotų susikirtimų; abidvi šalys sugyveno taikoje per ilgus amžius ir jos to siekia ateičiai.

Nehru ir Chou En-lai sako, jog kapitalizmas ir komunizmas gali gyvuoti (ko-egzistuoti) greta kito taikoje.

Visa tai rodo, kaip šiandien sprendžiami didžios svarbos pasauliniai klausimai.

Nehru sakė:—Žmonės visuomet buvo ir bus didesni už politikierius. Tarp mūsų (Indijos ir Kinijos) yra apie 1,000,000,000 jų. Galutinioje išvadoje žmonės bus sprendžiamuoju dalyku...

Tai negincijama tiesa! Reikia tikėtis, kad žmonės,—reikalaujantieji taikos žmonės,—išeis pergaletojai. Kitaip ir būti negali!

Pastangos tų, kurie šiandien taip įkarštingai darbuojasi, kad būtų atkurtas naciškai-vokiškas militarizmas, jiems naudos neduos, nes šimtai milijonų pasaulio žmonių tam nepritars!

JOHN P. McMANUS

PILNAS ENERGIJOS ir ryžto, Amerikos Darbo Partijos kandidatas New Yorko valstijos gubernatoriaus vietai John P. McManus sako kalbas, išskeldamas aiškiai abiejų didžiųjų partijų "griekus"—republikonų ir demokratų.

Jis sako, jog abidvi tos partijos suokalbiauja prieš taiką, besiryždamos juo greičiau apginkluoti iš naujo sunacintą Vakarų Vokietiją.

McManus nurodo, jog republikonų ir demokratų partijų kandidatai šliaužija per daug paviršium, nedrįsdami pasisakyti pačiais pagrindiniais klausimais, lečiančiais Amerikos žmones: taikos išlaikymo klausimu ir besiplėtojančio nedarbo klausimu.

Taip, ADP kandidato gubernatoriaus vietai balsas yra darbo žmonių balsas. Dėl to ji darbo žmonės turi paremti!

KAS KĄ RAŠO IR SAKO

KENYJOS NEGRŲ
ATSISAUKIMAS

Neseniai Anglijos Daily Worker tylo Kenyjos (Afrikoje) negrų atsisaukimas į pasaulio žmones dėl savo baisios nedalios, dėl to, kad anglai juos žiauriai engia. Atsisaukima išleido didžiausios tos šalies gencys: kikujai, embai ir merai. Tarp kitko atsisaukime šitaip sakoma:

"Mes kasdien susiduriame su mirtimi. Nelaimės ir skurdas dar labiau išaugo. Visi mūsų vadai sumirti ir daugelis jų užmušti. Daug gyvenamųjų būstų sudeginti. Mus krausto iš mūsų kaimų ir varo iš mūsų žemių, paskelbdami jas "uždraustomis zonomis." Mums nėra kur prisiglausti. Net daugelis moterų ir vaikų neturi kur gyventi. Joms steigiamos stovyklos, apvertos spygliuota viela. Jos priverčiamos dirbti nuo 6 valandos ryto iki 6 valandos vakaro, joms neduodama užtenkamai maisto, ir tos, kurios turi vaikų, neturi kuo juos maitinti. Liaudis išsekinta."

Gal šis Kenyjos negrų balsas privers angliškoms šeiminiškoms kiek nors susivelninti Kenyjoje savo režimą.

TRUMPAI

Dirva rašo, kad Vlikas atkakliai bendra į klampynę, tarytum jis ligi šiol buvo sausumoje. "Vlike nutarta tęsti ir plėsti "diplomatinį" karą," sako tautininkų laikraštis. "Tautos Fondą" klerikalai ima savo "globon."

Klerikalų Draugas praneša, jog "Voice of America" vyksta į Washingtoną; liepti išskirti "voicininkai", kurie per radiją plepa niekalus ir už tai gauna riebią algą, taipgi Washingtone įsikurs!

Naujienos deklaruoja: "Komunistų veiklumas Chicagoje yra šiuo metu didžiausias negu buvo kada nors anksčiau. Jis paliečia kiekvieną gyvenimo žingsnį."

O Tėvynė skelbia, kad Lenkijoje vis labiau pradeda siausti vilkai. Ir tie vilkai taip išdrąsino, kad jų staugimas girdimas net Varšavoje! Iš kur tie vilkai? Tėvynė atsako, jog "tie vilkai čia bus daugiausia iš Rusijos plotų atklydę." Kas gi kitas bus kaltas, jei ne rusai!

Amerikoje juk yra gurduliu, kurie šiandien sako, kad ir uraganų siautėjimas mūsų šalyje yra rusų produktas!

Tačiau SLA organas tokių niekų neturėtų spausdinti.

PROF. RANGA APIE INDIJĄ IR AMERIKĄ

Neseniai New Yorke įvyko dipuikiško valstiečių internacionalo suvažiavimas. Dalyvavo jame ir "valstiečių" indas, profesorius N. J. Ranga, Indijos ministrų pirmininko Nehru priešas.

Henrikas Blazas, vienas to "internacionalo" šriubelių, rašo kanadiškame Karolio laikraštyje apie pasikabėjimą su prof. Ranga Blazas žymi:

"Vakarų politinės klaidos, pralaimėjimas po pralaimėjimo Azijoje, vietoje suteikimo ekonominės pa-

galbos sausas biznieriškas išsikačiavimas, visa tai tolia Indijos gyventojų nuotakas nuo Vakarų. Prof. Ranga sako, kad jeigu prieš keturius metus labai maža Indijoje buvo Maskvos ir Peipingo šalininkų ir beveik visi buvo šalininkai JAV, tai šiandien, jei ir ne visi sutinka eiti su Maskva ir Peipingu, bet visi yra prieš JAV."

Toliau: "Indijos jaunimas, kuris yra pilnas tautinių ambicijų ir norėtų matyti savo nepriklausomybę atgavusį kraštą smarkiai žengiant pirmyn, yra nusivylęs JAV. Tiesa, jis neturi neapykantos anglams ir bendrai Vakarams, bet jis pradeda nepakęsti amerikiečių. Nes jie galėtų padėti, bet nepadedą ir, irdy akimis žiūrint, net ignoruoja. JAV susitarimai su Pakistanu ir jo palaikymas indų yra ypač vertinamas kaip nukreiptas prieš juos. Juk ir anglių valdymo metais svarbiausios kovos vyko ne tarp anglių ir indų, bet tarp indų ir mohametovų, kurie šiandien yra Pakistano gyventojai. Jei šiandien kuris nors mėgina Indijoje pasisakyti už draugystę su JAV, tas palaiko Pakistaną."

Pats Ranga, matyt, yra linkęs būti Jungt. Valstijų draugu, bet jis to nedrįstų sakyti Indijoje, nes, jo paties prisipažinimu, to krašto žmonės rusistatę prieš Jungt. Valst.

Ką tai rodo? Jungtinės Valstijos ne tik su Pakistanu tariasi, bet ji ryžtasi ginkluoti. Pakistano ginklavimas reiškia karo pavojų Azijoje. Indija tam nepritaria. Indija sako Amerikai: jei norite padėti mums ir Pakistanui, padėkite ne ginklais, bet ekonominiu keliu.

Indija žino ir mato, kad Amerikos apginkluotas Pakistanas gali pradėti karą prieš Indiją.

Pakistane šiandien viešpatauja reakcija, kuri mūsų šalies valdovams patinka. Indija valdosi demokratiškai, dėl to ji Washingtonui nepatinka.

LENKIJOS PREKYBINIS LAIVYNAS

Lietuvos žinių agentūra Elta praneša iš Varšavos idomią žinią apie Lenkijos prekybinį laivyną ir jo vystymą. Sakoma: "Lenkijos laivų statyba—nauja pramonės šaka, sukurta liaudies demokratinės valdžios metais.

"Po karo Lenkijos laivų statyklose buvo pastatyta daugiau kaip 100 tolimojo plaukiojimo prekybinių laivų. Šiuo metu nuleidžiama nuo stapelių 12 kartų daugiau įvairaus tipo laivų, negu 1949 metais. Išdavoje Lenkijos prekybos laivyno tonażas padidėjo daugiau kaip 4 kartus palyginti su prieškariniu lygiu, o pervežimų jūromis apimtis šiuo metu 9 kartus didesnė, negu pirmasis pokarinio laikotarpio metais. Lenkijos prekybos laivus dabar galima matyti atokiausiose Azijos, Lotynų Amerikos ir kitų pasaulio dalių uostuose."

Nuo kada pradėjo?

Tėvas sūniui:— Žinai, vaikel, kai aš buvau jūsų amžiaus, dar nebuvau nė viena sykį pamalavęs.

Sūnus:— Taip kaip seniai pradėjote meluoti?

Ar gali vokiečių armija būti demokratiška jėga?

Amerikos komercinėje spaudoje plačiai kalbama apie tai, jog, pagal Londono sutartį, vokiečių armija busianti demokratinė armija. Todėl, girdi, ji nesudarys taikai pavojaus, joje negalės išsigalėti karinis štabas ir tapti naujo Hitlerio įrankiu.

Ta pačia dvasia ir tema rašo ir Chicagos makartistinių menševikų Naujienos (spalio 9 d.) net dviejose vietose — pirmajame puslapyje žiniose ir antrajame puslapyje editoriale. Storai pabrėžiama, jog naujoji vokiečių armija busianti ir turėsianti būti tikrai demokratiška armija. Toks esąs jau sudarytas ir praktikuojamas planas. Naujienų redaktorius to plano demokratiškumą garantuoja tuom, jog ji, planą, išdirbusi civilinio asmens Theodor Blank vadovaujama komisija. Ji dirbusi išstius ketverius metus. Ji patieks tokį planą, pagal kurį armija turės "ištikimai tarnauti demokratijai." Kita garantija esanti tame, "kad parlamentai suteikiama teisė prižiūrėti armiją." Tokio dalyko senioje Vokietijoje nebuvo.

Taip šneka žmogus, sėdėdamas Chicagoje. Jis nesiskaito su istorija, kuri byloja, kad Vokietijoje ne parlamentas prižiūri armiją, bet armija parlamentą. Nesiskaito su konkretėmis šiuo dienų sąlygomis, kad nuo pat gimimo vokiečių armija bus rankose buvusių Hitlerio generolų, pulkininkų ir leitenantų. Nesiskaito su pačių vokiečių balsu ir nuomone. Mato tiktai Adenauerį ir apie jį besisukinčią klinką, kurie nori armijos ir kurie armijos steigimą pveda hitlerininkams.

Ką gi sako patys vokiečiai? Nekalbant apie Rytinės Vokietijos vokiečius, kurie griežtai nusiteikę prieš Vokietijos militarizmo atgaivimą, paimkime Vakarines Vokietijos vokiečius. Ką jie apie tai mano ir sako?

Kas geriau gali išreikšti Vokietijos žmonių atsinešimą tuo reikalu už darbininkus, organizuotus į darbo unijas?

Vakarinėje Vokietijoje yra šeši milijonai darbo

unijose darbininkų. Milžiniška grupė. Tos darbo unijos turėjo savo suvažiavimą (spalio 3-9 dd.) Frankfurtė. Plačiai ir nuodugnai 384 delegatai diskutavo Vokietijos ginklavimo klausimą ir Londono devynių valstybių konferencijos nutarimus.

Kokia buvo išvada? Koks buvo šio unijų kongreso nutarimas?

Nutarimą randame priimtoje rezoliucijoje. Joje aiškiai ir griežtai pasisakoma prieš Vokietijos apginklavimą iš naujo. Sekamas rezoliucijos punktą pasako viską ir paverčia melagiais ir apgavikais visus, jų tarpe ir Chicagos Naujienų redaktorių, kurie bando svetui įkalbėti, jog Vokietijos armija busianti demokratiška armija ir tarnausianti demokratijai:

"Kas liečia vidinį Federalinės Respublikos vystymąsi," sako rezoliucija, "tai remilitarizacija ir sukūrimas Vokiečių Armijos, kaip nusako Londono sutartis, atneša autoritarinės militarinės valstybės pavojų, kuris gali sunaikinti Vokietijos darbininkų judėjimo pastangas sukurti politinę, socialinę ir ekonominę demokratiją."

Pasakyta aiškiai ir nedvejojanti. Ir tuo supratimu pasiremdami, Vokietijos darbo unijų delegatai beveik vienbalsiai (380 prieš 4) pasmerkė Londono sutartį ir atmetė armijos kūrimo idėją. Jos nereikia, ji pavojinga. Ji gali būti tikta prieš "autoritarinės militarinės valstybės," arba prieš nacizmo. Kaip tik juk tuo ir buvo nacizmas bei hitlerizmas.

Unijų delegatų suvažiavime kalbėjo Willy Ginhold, lyderis Vokietijos 670,000 jaunųjų unijistų. Jis pasakė, kad dabartinės sąlygos demokratinė armija Vokietijoje neįmanoma, negalimas daiktas. Jis pareiškė, kad jaunieji darbininkai Vakarinėje Vokietijoje nepasitiki karininkais ir buvusiais karininkais, kurie buvo išlavinti Hitlerio armijoje. Jie buvo ir pasilieka hitlerininkais.

Tai tokia pačių Vokietijos darbininkų nuomonė apie "demokratinę armiją." Saliatis

Mes ir Jungtinės Tautos

Spalio 24 visose Jungtinėse Amerikos Valstijose bus švenčiama Jungtinių Tautų diena. Čia ir visame pasaulyje jai yra uoliai ruošiamasi. Jau paruošta ir išsiuntinėta minėjimų programos ir pakaitos. Sudaryti komitetai, minėjimų dalyviai baigia pasiruošti. Mokyklose ruošiami atatinkami paminėjimai. Visuomenės veikėjai visur yra pasizadėję išskirti šios dienos reikšmę minint organizaciją, kuri tik viena gali laiduoti pasaulini taiką.

Nebūtų Jungtinių Tautų diena tiek prisiminta, jei Jungtinės Valstybės neveiktų šimtai draugijų atstovaujančių milijonus amerikiečių, kurios siekia mūsų valstybės gyventojus kuo tiksliausiai supažindinti su Jungtinių Tautų organizacija, jos tikslais ir darbais. Šios įvairūs vardais organizacijos dar pažįstamos kaip NGO organizacijos, tai yra "Non-Governmental" įstaigos atstovauja visų profesijų ir darbų amerikiečius-aki-

ninkus, darbininkus, pramonę, ūkininkus, švietimo darbuotojus.

Jungtinių Valstybių vyriausybė, kaip Amerikos tautos oficiali atstovybė, yra pasisventusi Jungtinių Tautų Chartos principams ir nuosirdžiai bendradarbiauja visuose JT darbuose bei sumanymuose. NGO savanoriškų organizacijų darbas yra nemažiau svarbus, kaip vyriausybės Jungtinių Tautų atžvilgiu, nes viena, kad jos nori palaikyti vyriausybę jos JT politikoje, antra — informuoja amerikiečius, kas Jungtinės Tautos vyksta ir yra nuveikta. Kaikuriuose iš šių organizacijų ruošia specialias radio ir Televizijos paskaitas apie Jungtines Tautas ir prikalbina vietines stotis pertransliuoti specialią Jungtinių Tautų radio programą savosioms bendruomenėms. Kita švietimo grupė ruošia specialias filmas apie Jungtines Tautas ir jų specialias įstaigas dirbančias žmonių gerovei. Jungtinių Tautų korespondentų nuomonės ir

darbų apžvalgos kitų grupių yra užrekorduojamos, kad vėliau būtų panaudotos įvairiems tikslams.

Šalia viso šio darbo padėti Jungtinėms Tautoms, šviesios organizacijos ruošia spaudos konferencijas, seminarus, organizuoja institutus ir katedras prie aukštųjų mokyklų. Kaikurios šiu organizacijų organizuoja prie universitetų ir vidurinių mokyklų paskaitas "Model UN Meetings"; jų metu stengiamasi gyvenimiškai atvaizduoti kaip dirba susibūrę vienon organizacijon viso pasaulio žmonės.

Draugijų su tikslu remti ir populiarinti Jungtinių Tautų idėją gaunamas Jungtinės Valstybės parodo, kaip Jungtinėmis Tautomis yra šiame krašte domimasi. Taipgi liudija, kaip mielai ir nuosirdžiai amerikiečiai remia reikalą, jei jie juo tiki. Jie nelaukia rankų sudėję, ką jų vyriausybė šiuo reikalu padarys. Amerikoje yra dar stipri opozicija tarptautinio bendravimo idėjoms ir jei ši opozicija ir priešiskumas nepasireiškia, reikia dėkoti aukščiaui minėtoms draugijoms ir organizacijoms.

Mes Amerikoje, kaip ir visos kitos pasaulio demokratinės tautos, bijomės ir nekentiam karo ir esam pasiruošę visais būdais jo išvengti — todėl mes tikime, kad Jungtinės Tautos yra "žmogaus tikroji viltis įgyvendinti pasauliui taiką".

Common Council

Redakcijos Atsakymai

D. J. Worcester, Mass.— Jūs klausiate, kodėl mes rašome Chruščiovas, o ne Chrusčevas (angliškai Khrushchev). Rašome taip todėl, kad Lietuvos spauda taip rašo. Amerikos lietuviškoji spauda rašo dvejai: vieni: Chruščiovas, kiti — Chrusčevas. Kiek galime, mes prisilaukome Lietuvos spaudoje vartojamų terminų. Mes manome, kad ji geriau žino už mus, amerikiečius.

Toronto, Canada.

George Račkus išvyko vandrauoti po Pasaulį

Spalio 6 dienos Globe and Mail idėjo Pearl McCarthy korespondencija, kurioje pasakojama, jog šeši torontiečiai, jų tarpe ir George Račkus, išvyksta į ilgą kelionę įvairiomis. Jie plauksią 30 tonų laiveliu į Pietų Ameriką.

Grupę sudaro du pašytojai, du rašytojai ir du advokatai. George Račkus yra lietuvis, komercinis pašytojas, apie "demokratinę armiją."

Jie vyks viduržeminiams vandenims į New Yorką, iš ten pakraščiu, kad išvengus žiauraus Atlanto sūtaimo rūbens metu, kol pasieks siltesnį zoną. Jiems truks apie du mėnesius pasiekti Venecuėla.

Nei vienas iš jų nekaba išpaniskai, bet jie pasiėmė su savim vadovėlius, iš kurių keletas metu mokins ispanų kalbos.

Apie George Račkų korespondentė sako sekančiai:

"Račkus yra lietuviškas kanadietis, kuris apsigyveno Kanadoje nuo pat vaikystės, ir kurio artimieji gyvena Clarkstone. Jis įvairiais laikotarpiais studijavo Amerikoje, įskaitant Ontarijos Meno Kolegiją, o vėliau Francijoje, įskaitant Ecole des Beaux Arts Paryžiuje. Nors jaunas artistas, kritikai gan prielankiai įvertino jo darbus per dvi parodas, kurias jis laikė Paryžiuje. Jam nepatinka komercinis menas, kuriuomi pastaruoju laiku jis užsiėmė, už tai jis turi viltį, kad ši nauja pažymo avantūra padės jam surasti prie dailiojo meno karjeros."

Be abejonės, visi torontiečiai liki jam sekmingiausios kelionės.

Torontietis

L.M.S. Festivalis

Pirmas Lietuvių Meno Sąjungos festivalis, kuris įvyko tuoj po Antrojo pasaulinio karo pabaigos, buvo didelis, entuziastiškas sąsąskrydis, kuriame pažangių Amerikos lietuvių meno saviveikla buvo sukaupti geriausias savo jėgas. Didysis anti-fašistinis karas buvo tik pasibaigęs ir jo atmosfera dar gaubė mus. Saltojo karo slėgimas rodė tik savo pirmus daigus, bet jie dar neturėjo lemiamos įtakos.

Tą pirmą festivalį, kuris kaip ir antaras, įvyko Amerikos lietuvių sostinėje Chicagoje, teko stebėti, jame darbuotis. Kuomet šio mėnesio spalio 11-tos vėlyvą vakarą nutūpė Chicago aerodrome, gerai žinojau, kad festivalis negali būti lygiai toks, koks buvo 8 metai atgal. Tam tikrais atžvilgiais jis turės būti silpnesnis... Tam tikrais atžvilgiais, ir kaip tik dėl pasikeitusių laikų, jis turės būti stipresnis....

Čia norėtusi paduoti ir bendrus įspūdžius apie pažangius Chicago lietuvių, apie tą puikų būrį atsidavusių veikėjų, kurie neapalyginamai sunkesnėse sąlygose, nei Rytuose, laiko tvirtovę, apie tą kovingumą, kovingumą ir supratimą, — kad be jo kas be vertės, kurį ten užtikau, apie tą nuoširdumą ir atsidavimą judėjimui, kurį ten radome, apie tuos jaunus vaikus, kurie šaligatvyje be baimės pardavinėjo pažangius laikraščius, apie tą, tiesa, negausų būrį jaunimo, kuris lieka giliai lietuviškas ir tuo pačiu laiku turi savo šaknis ir pažangioje Amerikoje, ir daug daug ko kito.

Bet ne tam čia vieta, ne bendriems įspūdžiams, nes norėtusi, ant kiek galima, apibūdinti įvykusį festivalį ir matyti, ką jis atšviečia, kiti žodžiu, kokia mūsų saviveikla dabar, 1954-tais metais pažangioje Amerikos lietuviijoje.

Festivalio prirngimas

Pirmiausia reikia pasakyti, kad festivalis negalėjo būti geriausias, nes jo prirngimas nebuvo metodiškas. Jo planai gimė, jei neklystame, bent dveji mėnesiai atgal, bet jis tada turėjo kitoki pabrūdi; jis buvo vyriausiai Chicago ir srities LMS vienetų festivalis, su sveičiais iš kitur.

Kuomet vėliau planai buvo pakeisti, ir tai gan vėlyvu laiku, ir festivalį buvo pradėta rengti kaip nacionali, laiko stoka jau neleido jį išvystyti į nacionali, visišalini pilna ta žodžio prasme. Ir tikriai neiliko laiko duoti nurodymus vienetams, kas festivalyje labiausiai padidantina, kas jame labiausiai tinka, kitais žodžiais, nebuvo laiko, o gal ir pastaroniu koncentruoti festivalyje kas geriausia mūsų saviveikloje. Dramos ruošės, chorai ir kiti vienetai atėjo su kas papulė no ranka, su kas buvo lengviausia pateikti.

Na, festivalis todėl meniškai stovėjo ant žemesnio lygio negu pirmasis. Bet jis gal tam tikroie prasmėje ir buvo naudingesnis tuom, kad mums davė pilna vaizda mūsų kasdieniškos (o ne šventadieniškos) saviveiklos.

Veikalai mūsų scenoje

Šis mūsų saviveiklos žanras buvo silpniausiai atstovautas. Pirmame festivalyje neka vaizdavosi New Yorko Lietuvių Liaudies Teatro pastatvta drama "Prieš Snovę". Šiame festivalyje nebuvo veikalo, kuris galėtų tam iš tolo lygintis. Tiesa, tas pats N. Y. Liaudies Teatras buvo planavęs atvykti su Ostrovszkio "Ne visuomet katinui užgavėnės", bet dėlta, tas pasirodė nevalima.

Tad scenos lentos buvo paliktos komedioms, dvieims lengvam farsams ir vienai komedijai, kurios ideologinis pobūdis turėjo ir neigiamu atspalviu.

Du mūsų scenos veteranai, newyorkečiai Jonas Juška ir Jurgis Klimas, trečiadienio vakare, antra festivalio diena, davė ta pasarsėjusia komedią "Kornu Daktaras". Šis dialogas publikai tiek patiko, kad buvo antru kartu suvaidintas šeštadienio vakare.

Bet nevalima pasakviti, kad tai buvo svarbus inašas ir festivalio prorama, ir nors inokus keliantis farsas turi savo vieta, festivalis turėjo būti arena aukštesnio kalibro veikalams.

Ta pati galima pasakyti ir apie Chicago Lietuvių Liaudies Teatro "skičatvra", kaip tai apibūdinta programoje, "Kas atlygins už demecius". Ši komedija, paremta ant juokingos situaci-

jos susidūrus amerikiečiui lietuviui su jo suanglintu žargonu iš vienos pusės ir Lietuvos lietuviu su jo gryna lietuvių kalba, iš kitos pusės, neišvengiamai sukelia juoką. Vaidintojai, visi mūsų scenos veteranai (J. Stulgatis, B. Gelgota) vaidina su pasitikėjimu, kompetentiškai.

Bet rezultatas, kai juokas pasibaigia ir bandoma ieškoti gilesnio ilgiau likusio įspūdžio, panašus kaip iš to "Kornu Daktaro".

Bet gal daugiausia diskusijų stebėtojuose ir paskui suvažiavime sukėlė pirmą vakarą (antradienį) suvaidintas 3 veiksmy veikalas "netiket'ai" — ir komedija.

Tas veikalas vaizduoja senąją caro laikų Lietuvą. Juokas paremtas ant įprastųjų situacijų: senesnė moteris nori tekėti už jaunuolio, tas myli dukterį, dar senesnis myli senę, maišosi buteliukai, kvailė tarnaitė ir t.t. Tiek to, turinio atžvilgiu ne labai vertingas dalykas. Bet šiam veikalui vaizduojamas ir tautinės mažumos žmogus, — žydas.

Visi karikaturuoti, bet jis neabejotinai labiausiai. Amerikoje pažangus judėjimas jau yra išmokęs suprasti, kad negalima sakyti: "Visi pajukoti, pajukotas ir negras". Ne, jeigu veikalas negras charakteris pajukiamas dėl jo specifiskumo, nežiūrint tai, kad pajukiami ir kiti, veikalas tampa įnagi, kuris kelia rasistinus jausmus pas tuos, kuriuose jie užsūdė, bet gyvi.

Sveičias rašytojas F. Bonosky-Barauskas, nors jo lietuvių kalba ribota, buvo nustebęs: "Nejaug'i toks veikalas gali būti statomas darbininkiškos saviveiklos grupės?"

Po suvaidinimo ir suvažiavime vyko diskusijos. Eks-mainieriu choro nariai, kurie tą veikalą perstatė, jautė, kad padaryta klaida, bet tą pastebėjo tik po kritikos. Jie, tie mūsų puikūs draugai, buvę angliakasiai ir seni kovotojai, paprastų paprasčiausiai neparodė pakankamai turinimo-ideologinio budrumo.

Bet kaip su LMS vadovybe? Ji, paprasčių paprasčiausiai, nežinojo, kas festivalyje bus patiekta...

Apkalbėje scenos veikalus festivalyje, mes apkalbėjome silpniausiai festivalio dalį. LMS turės iš to pasimokinti. Reikia eiti prie padėties šaknų: mums trūksta veikalo, trūksta iniciatyvos surasti ir kas geriausiai tarp turimų, trūksta dirigavimo, vadovavimo.

Mūsų chorų pasirodymas

LMS festivalis vyriausiai yra dainų ir muzikos festivalis. Ir nors mes turime solistų bei kitų dainininkų, pagrindą sudaro chorai, mūsų seniai išbandyti šilta ir šalta perėje, silbnėjų ir vėl stiprėja, bet vis dainuoja, dainuoja, chorai.

Tik vietiniai, Chicago chorai įstengė pribūti. Laimė ju mūsų draugai chieaciečiai turi nemažai.

LKM choras tai gal didesnio lietuviško Amerikos mišraus choro prototipas: su jaunimo ir senimo mišiniu, su gan geru išsilavinimu, su profesiniu mokytoju, su nemenku solistų skaičiumi, su jaunumu, judrumu.

Penktadienio vakare mes chorą išvy-

BLL Teatras pradeda veikti -- statys naują komediją

Spalio 19 d. Lietuvių Kultūrinio Centro patalpose įvyko šauktas Brooklyn Lietuvių Liaudies Teatro narių susirinkimas. Pirmininkė Eva Mizarienė pateikė neilgą pranešimą, tarp kito pažymėdama, kad nuo gastrolio su veikalu "Ne visada katinui užgavėnės" liko \$25.

Jonas Juška, tik ką grįžęs iš Chicago, trumpai priminė, ką nutarė LMS suvažiavimas.

Po to buvo skaitytas naujas veikalas, — dviejų veiksmų komedija "PRAŠVILPTA LAIME." Komediją parašė Andrius Skripka.

Nutarta komediją mokyti ir statyti. Tuo reikalu išrinkta komitetas, kurin jeina: E. Mizarienė, Adelė Rainienė ir Elena Brazauskienė. Komitetas parinks atitinkamoms rolėms aktorius ir kai tik komedija bus pradėta repetuoti, tuojau užsąskys salę. Iš viso reikalingi 6 aktoriai. N.

domė ir išgirdome. Savo dainas jis skoningai sujungė į sceninį montažą "Šienapiūtė": choristai tautiniuose ir laukų darbo drabužiuose perstatė Lietuvos kaimo vaizdą, ir jų dainos (Bačiulis, Šimkaus ir kt.) buvo duodamos lyg spontaniškos dainuojančių grupės, be perstatymų, be įvadų. Spontaniškai, taip,— bet užu jo jautėsi įgudusi mokytojo Clem Defnerio ranka. Šis muzikas ne lietuvis, bet dabar yra gerai su lietuviška muzika susipažinęs. Ir girdėjau nuo choristų, kad jis ne kartą jiems lietuvišką dikięją pajėgia pataisyti.

Sekmadienio vakare, festivaliui einant prie pabaigos, LKM choras vėl dainavo, ir aukščiausiai iškilo su mūsų sena tradicine daina "Kur Bakužė samanta".

Roselando Aido choras dabar vadovaujamas patyrusios muzikės ir kompozitorės Dorothy Yuden, plačiai žinomos kaip "Daratėlė". Jos pačios "Tolimoje Tėvynėje" (žodžiai Edwardo Jokubkos) buvo išpūdinęs numeris. Aido choras turi savo specifiską antspalvį. Pasakyčiau, kad jis labiau ekspesionistinis negu LKM, nors jo technika gal neaukštesnė.

Cicero Moterų choras yra vadovaujamas tos pačios mokytojos. Tai choras, kuris, kaip teko sužinoti, daugiau negu bile kuris kitas dainuoja įvairiose mitinguose, susirinkimuose ir tai ne vien lietuviu, bet pažangiame judėjime bendrai. Ir tas atsispindi jame: ar tai Šimkaus "Plaukia sau laivelis", ar tai Ivanovici'o "Vilija", Cicero Moterų choras istengia idiegti ir melodijas ką tai, kas vienu metu primena ir Lietuvos laukus ir Amerikos industrinius Vidurvakarčius.

Eks-Mainieriu choras yra didžiausias. Jis liaudiškas iki gyvo kaulo, aukštai neša mūsų senų tradicinių dainų vėliavą. Kai jis dainuoja "Gegutė", ji beveik gali matyti Lietuvos kolektyvų meno šventėje, kur, be abejo, tos pačios melodijos skamba.

Siam chorui vadovuoja A. Tilvikienė. Ateities Ziedo Vaikų Draugijės choras, vadovaujamas Onos Petruienės, yra kaip tas brangus aukšnis kiaušinis, ir kurį žiūrima su meile ir susirūpinimu tuo pačiu laiku: kas bus ateityje? Bet bent tą šeštadienio vakarą ateitis lietuviškai dainai Amerikoje atrodė šviesi, kuomet tie mažyčiai, ir tai gerokas būrvis ju, dainavo, šoko. Jauni nedrąšūs balseliai ir dikięja, su kuria, na, neprašite Vilniaus filologinio fakulteto, bet jie dainavo lietuviškai, ir publikoje mačiau nemažai ašarų,— džiaugsmo ašarų.

Chorų dainų repertuaras

Suvažiavime, kuris vyko penktadienį ir šeštadienį, chorų repertuaras buvo platokai apdiskusuotas. Visi chorų delegatai reikė mintį, kad LMS Centras iki šiol nedavė vienetams pakankamai dirigavo.

Tiesa, leistos dainos ir vienetais suintinėti sąrašai-katalogai, bet to ne užtenka. Iš katalogo ir trumpo apibūdinimo ne visuomet aiškus vieno ar kito numerio tinkamumas. Centro pareiga, sakė vienas delegatas, turėtų būti vienetais dažniau patarti, nurodyti, kas labiausiai tinka.

Delegatė A. Jonikienė iškėlė mintį, kad mūsų pažangieji chorai yra per daug izoliuoti nuo pažangios Amerikos muzikos. Chorai, kurie priklauso prie LMS, dažnai dainuoja iš anglų kalbos verstas bendro pobūdžio romantiškas dainas, ištraukas iš operų, bet labai retai darbininkiško turinio dainas. Mėnima delegatė pridėjo, kad, jos nuomone, mūsų chorai galėtų turėti savo repertuarą ir tam tikrą skaičių neverstu, anglų kalboje dainuojamų darbininkiškų dainų.

Tokių dainų mokėjimas atsiektų du tikslu:

Ideologiniai priartintų mūsų chorą prie kitų pažangių meno saviveiklos grupių šioje šalyje, jų tarpe ir unijų;

Duoti geresnę galimybę mūsų chorams efektingai pasireikšti tarptautiniuose pobuviuose.

Tiesa, kad ten lietuviška daina visuomet priimama su susižavėjimu ir prielankumu, bet dažnai atsitinka, kad tokiamė pabūvyje lietuviškas choras yra ne dalis platesnės programos, o vienintelis programos pildytojas. Tokiu atsitikimu turėti savo repertuarą šalia lietuviškų dainų ir bendras amerikietiškas būtų pageidautinas dalykas.

Solistai, duetai ir kiti

Dainavimas, žinoma, nesibaigė su chorois. Solistai ir duetai sudarė svarbią programos dalį, ir tai buvo marga, gyva dalis, su skirtingais lygiais ir tendencijomis, bet, visgi, turinti vieną bendrą antspalvį: lietuvių liaudies dainos meilės.

Mes turėjome šiame festivalyje tokius senus dainos veteranus, liaudies dainorius, kaip Clevelando J. Krasnickas ir pačios Chicago Povilas Dauderis; tokias jaunesnės kartos solistes kaip Suzaną Kazokyte (N. Y.) ir Estelle Bogden bei Helen Kwain (abidvi Chicago). Ir mes turėjome tik pradanciją savo talentą atskleisti jauną dainininkę Aldoną Wallen (Naujosios Anglijos), kurios "Tykia, tykia Nemunelis teka" žavino visus.

Povilas Stogis, kuris kai kurių vadinamas "lietuvių Robesonu", savo dainos jėga visuomet pajėgia nukelti klausytojus į platesnius akiračius, o Dočkienės-Stanevičienės, Tilvikienės-Dorinienės ir Rinkienės-Dauderis bei Dirvelienės-Sabalaiusko duetai yra liaudies dainorių dvejetai geriausia to žodžio prasme.

Rasandiam šiuos žodžius atrodo, kad tokie duetai, ypatinai Dočkienės-Stanevičienės ir Dirvelienės-Sabalaiusko, sudarytų pilnesnį vaizdą tautiniuose drabužiuose, vietoje "perstatytojų" apsirngime. Tas būtų labiau "charakteryje", tai yra, pilniau sutiktų su žanru.

Dar reikia paminėti bene pirmą kartą lietuvių scenoje pasirodžiusį dainininką Al. Downs, kuris nepaisant savo anglosaksiškos pavardės, dainavo tokias lietuviškas dainas kaip Šimkaus "Merguzele, Brangi" su gera dikięja ir autentišku jausmu.

Dar reikia paminėti duetą Helen ir Ricky Misevick (Roselando) ir solistę Dolores Pazar (Chicago).

Festivalio lankytojai didžiai apgailėjo, kad dėl susidėjusių aplinkybių negalėjo atvykti iš New Yorko programoje numatytas pirmas Amerikos lietuvių pažangiečių solistas, Leonas Jonikas.

Rasantis šiuos žodžius nėra muzikos kritikas ir todėl nesigilins į kiekvieno dainininko įvertinimą, bet norėtusi padaryti pastabą apie dikięją. Didžiama festivalyje dainavusių artistų yra Amerikoje gimę lietuviai. Kai kurie jų studijuodami dainavimą nemažai dėmesio kreipia ir savo dikięją anglų, italų ar kitose dainuojamoje kalboje. Bet lietuviška dikięja dažnai lieka nepatenkinanti.

LMS turėtų raginti mūsų saviveikloje dalyvaujančius dainininkus susirūpinti lietuvišku ištarmu labiau, negu tai daryta iki šiol. Suzana Kazokyte bene valdo geriausią lietuvišką dikięją jaunos karto dalyvių tarpe. Aldona Wallen, kuri siekia perfektiškumo savo mene, neturėtų pamiršti ir lietuviško ištarmimo tobulinimo.

R. Baranikas.

Kultūrinės žinios

Sekamais metais Maskvos universitetui sukaks 200 metų. Šitame universitete mokėsi ir daug lietuvių, tarp kitų: Basanavičius, Šliupas ir kiti aušrininkai. Šiandien ten lietuvių studentų yra virš 100.

Bulgarijos Mokslo Akadēmijos delegacija lankėsi Tarybų Sąjungoje tikslu susipažinti su moksliniais veiksmais. Delegacijai vadovavo akademikas A. V. Topčevas.

Aktorius Henrikas Kačinskas atliks vieną rolę rusų teatre New Yorko Ostrovszkio veikal "Ne visada katinui užgavėnės." Šį veikalą, kaip žinia, keletą kartų vaidino Brooklyn Lietuvių Liaudies Teatro aktoriai-mėgėjai lietuvių kalboje.

Žymioji negrė dainininkė Marian Anderson tapo priimta į New Yorko Metropolitan Operą.

Vadinasi, Metropolitan Opera sulaužė savo "tradicijas" ir pradėjo isileisti į savo dainininkų sąstatą neirus. Ši opera buvo įkurta 1883 metais ir per tą laiką niekad į ją nebuvo priimta joks neirus dainininkas.

Marian Anderson šitoje operoje debiutuos pradžioje sekamų metų Verdi'o operoje "Kaukių balius." Ji ten bus Urlika.

Šio mėnesio pradžioje į Maskvą atvyko Vietnamo Liaudies Respublikos mokslininkų ir švietėjų delegacija.

Philadelphia, Pa.

Kas bus rengiama?

Lankytojai mūsų parengimų jau pradeda įdomauti, kas šį rudenį bus rengiama? Sekmadienio popietį, išėjus į parką, teko susitikti didoką būrį lietuvių: Apie prie keturių stalų vyrų susėdę kazi-riavo, o moterys taip sau šnekučiavosi. Kelios pažįstamos moterys, priėję prie manęs, besikalbant, pradėjo klausinėti, kas šį rudenį bus rengiama? Viena sakė skaičiusi Laisvėje, kad bus sušlostas veikalas "Ne visada katinui užgavėnės."

Tuomet aš su apgailėstaviu joms paaiškinau, kad katinuo užgavėnės Philadelphiajose šiemet nebus suvaidintos, nes svarbiausioji to veikalo aktorė, po didelės ir pavojingos operacijos, dar vis nesusveikusi. Kitos dvi moterys vėl manęs klausė: Na, tai ką gi šį rudenį parengsite? Aš atsakiau: Kol kas dar tikrai negalima įvardinti to būsimojo gražaus programo. Bet aš užtikrinu, kad bus tai bus! Kiekvienas atsilankęs į tą parengiamą bus pilnai patenkintas, ir neužmirš per ilgą laiką.

Skraidančios lėkštės

Virš mūsų miesto per mėnesį laiko du sykios ore pasirodė skraidančios spalvuotos lėkštės. Pradžioje rugsėjo mėnesio 10-tą val, vakare skri- dė 5-kios lėkštės. Tuomet jas stebėjo tūkstančiai žmonių. Dėlei žingeidumo stebėjo ir laikraščio Daily News redaktoriai ir reporteriai.

Pradžioje lapkričio mėn., sutemus vakare, pasirodė ore trys lėkštės ir daug didesnės, negu pirmiau kada matytos. Jų spalva raudona, mėlyna ir balta. Jos pastovi ore tykiai, per keletą minučių visiškai nejudėdamos ir akies mirksnyje išnyksta, tai vėl pasirodo už keleto mylių kitoje miesto dalyje. Militariška oro stotis paskuntė greitį orlaivį, kad išviryt, kas tos lėkštės yra da vienios. Bet kuomet orlaivis pakilo aukštn, tai lėkštės išnyko.

Mūsų spelioja visai: Vieni sako: kad dabar Marsu planeta arčiausiai mūsų žemės, tad gal marsiečiai šnipinėja apie mūsų žemės gyventojus. Dar kiti sako, kad gal Tarybų Sąjungos, arba mūsų šalies labai slapsti militariški išradimai. Visgi kada nors pasiseks žmonėms sužinoti tas didžiasias slapytbes.

Progressas

IS LIETUVOS

Statoma mokykla

Vilniuje Lenino rajone Margytės gatvėje atsi-rado nauja statybos aikštelė. Nuo ryto iki vakaro čia be pertraukos dirba bokštinis kranas, betono skiedinio maišytuvai. Jau pradėtos mūryti sienos. Čia Lenino rajono darbo žmonių vaikams statoma nauja 880 vietų vidurinė mokykla.

Statybos darbus užbaigti ir pastatą atiduoti eksploatacijai numatoma sekančiais mokslo metais.

K. Vaitkus

Užbaigė bulviakasį

EISIŠKES. — "Pavasario spindulio" žemės ūkio artelės nariai pirmieji rajone pradėjo bulvių kasimą. Kolūkio laukuose kasdien dirbo po 80—100 kolūkiečių. Šiuose darbuose ypatinai pasidarbuvo pirmosios ir antrosios laukininkystės brigadų, vadovaujamy brigadininkų Matuzos ir Cibulsko, nariai. Išvystyto socialinio lenktyniavimo dėka jau nukastos visos bulvės.

Kartu su bulviakasiu vykdomos ir bulvių paruošos. Kolūkis viršum plano valstybei pristatė 46 tonas bulvių. Už parduotas bulves numatoma įsigyti sunkvežimį.

S. Paciuikonis

LAISVĖS VAJUS

Gavimui Naujų Skaitytojų

(Taša nuo 1-mo psl.)

Brooklyn-Richmond Hill vajininkai tvirtai laikosi pirmoj vietoj. J. Grybas ir A. Balčiūnas pridavė atnaujinimų ir aukų.

L. Prūseika, Chicago, Ill., pašoko į antrą vietą su atnaujinimais ir aukomis.

Sekanti vajininkai pakilo punktais prisijusdami atnaujinimų ir aukų: Elizabeth, N. J. vajininkai (per A. Lukaitį, Bayonne); J. Urbonas, Pittsburgh, Pa.; S. Kuzmickas, Shenandoah, Pa.; J. Kazmer, Pittsburgh, Pa.

Aukų šį sykį gauta sekamai:

Per L. Prūseiką, Chicago, Ill. gauta sekamai: J. Girėnas, \$12. P. Jasilionis, \$4. Po \$2: Ig Urmonas, K. Sabutis, Helen Trusk, Plečkaitienė, A. Jakienė ir Juveičiai \$1.

K. Tiškus, Brooklyn, N. Y., \$7.00.

A. Grigaitis, Jennings, La., \$6.00.

J. Mikulkis, Brooklyn, N. Y., \$3.00.

Po \$2.00: J. Ivanuskas, Philadelphia, Pa.; Barney Abert, Hartford, Conn.; A. J. Baršketis, Chicago, Ill.; J. Bartkus, Oxford, N. Y.; P. Gavėnas, Courttland, Ont., Canada; J. Alex, B'klyn, N. Y.; Brooklyno kraučiaus auka; Peter Luima, Hackensack, N. J.; J. Kemont, W. Frankfort, Ill.; J. Kazlauskas, New Haven, Conn.; J. Ančiukaitis, Baltimore, Md.; Lucy Orant, Pittsburgh, Pa. ir C. Melnik, Springdale, Pa.

Po \$1.00: M. Vilkiekas, Toronto, Canada; F. Krunglis, Woodhaven, N. Y.; J. Ceponis, Ville La Salle, Que., Canada ir V. Zavičius, Verdun, Que., Canada.

Šie miestai aukomis stovi sekamai:

Worcester, Mass.	\$216.00
Detroit, Mich.	208.00
Harrison—Kearny, N. J.	84.00
Brooklyn—Richmond Hill, N. Y.	82.00
Cleveland, Ohio	62.00
Chicago, Ill.	43.00
Scranton, Pa.	27.00
Paterson, N. J.	24.00
Brockton, Mass.	17.00
New Haven, Conn.	16.00
Elizabeth, N. J.	14.00
Norwood, Mass.	13.00
Newark, N. J.	13.00
Easton, Pa.	11.00
Philadelphia, Pa.	11.00
No. Braddock, Pa.	9.00
Pittsburgh, Pa.	8.00
St. Petersburg, Fla.	7.00
Pittston, Pa.	5.00
Binghamton, N. Y.	5.00
Waterbury, Conn.	4.00
Haverhill, Mass.	4.00
Bridgewater, Mass.	2.00
Plymouth, Pa.	2.00
So. Boston, Mass.	2.00
Great Neck, N. Y.	2.00
Lawrence, Mass.	2.00
Bridgeport, Conn.	2.00
San Francisco, Calif.	2.00
Hartford, Conn.	2.00
Baltimore, Md.	2.00

Tai tiek gavome šį sykį. Jau pirmas vajuas mėnesis baigiasi, o dar iš Hartfordo, Philadelphia, Rochester ir kitų didesnių kolonijų nieko negavome. Prašome pasiskubinti, nes nei nejausite kai greit laikas praeis.

Sirdingai aciū visiems, kurie šį sykį pasidarbavo vajuje ir didelis aciū tiems kurie taip gražiai parėmė dienraštį finansiniai.

Laisvės Administracija

Žuvys Lietuvoje

MARIJAMPOLĖ.— Kaip visuomet, po darbo dienos senas žuvininkas Jonas Plienaitis atsisėda ant savo namuko slenkščio ir, išimdamas didelius akinius su juodais ruginiais rėmeliais, susipažįsta su gautu paštu. Laiškas iš Maskvos ypatingai jį patraukia.

Rašo jo seni pažįstami—Vissasjunginio tvenkinių ūkio mokslinio tyrimo instituto profesorius Ščerbina ir mokslinis bendradarbis Iljinas. Jie ne kartą yra buvę "Arvyduose", teikė jam pagalbą.

Mokslininkai klausia, kaip reikali žuvininkams ūkyje. Juos įdomiausia, kaip Lietuvos vandenyse jaučiasi orfa, Amūro karpis, atgabentas iš Kaliningo sritys "Puigos" žvejų kolūkio, karpis iš Baltarusijos. O kaip vyksta bandymai karpio hibridui išauginti?

Prie namuko prieina Kazys Raslanas, jaunas specialistas,

vienas žuvininko ūkio įkūrėjų. — Paskaityk, ką mums rašo, — sako Jonas.

Raslanas atverčia žydro popieriaus lapelius ir įdėmiai perskaito laiškus.

— Taip, — sako jis, — reikia atsakyti, kad orfa ir Amūro karpis puikiai jaučiasi mūsų tvenkiniuose. Kai rašysite į Maskvą, neužmirškite perduoti karštus sveikinimus ir didelę padėką už dėmesį.

Artinasi vakaras. Prie seno žuvininko namelio susirenka ekspedicionis dalyviai, kurie ruošia tvenkinių ūkio rekonstrukavimo projektą. Vienas ruošia tvenkinių ūkio rekonstrukavimo projektą. Vienas ruošia tvenkinių ūkio rekonstrukavimo projektą. Vienas ruošia tvenkinių ūkio rekonstrukavimo projektą.

— 1946 metų pradžioje čia buvo dykvietė. Visi 19 tvenkinių buvo visiškai suardyti, žuvis sunaikintos. Išbėgdami hitlerininkai susprogdino už-

tvankas, nuleido vandenį, sunaikino žuvis.

Su dideliu vargu mums pavyko tais pačiais metais kaip nors atstatyti 10 tvenkinių ir įvesti juose karpis. 1947 metų rudenį mes sugavome 1,200 kilogramų žuvis. Ne lengva būtų buvę atstatyti ūkį, jeigu mums ne padėtų broliškios tarybinės respublikos. Kitais metais iš Velikije-Lukių buvo gauti veidrodinio karpio maišai.

Ūkis plėtėsi. Buvo atstatyti ir kiti tvenkiniai. 1950 metais žuvininkas ūkis jau pristatė valstybei apie 10 tonų prekinės žuvis, o 1953 metais — daugiau kaip 20 tonų veidrodinio karpio ir sidabrinio karoso. Dabar manome tame pačiame tvenkinyje plote sugauti daugiau kaip 30 tonų prekinės žuvis. Maskvos mokslininkų-ichtiologų pagalba dėka, be veidrodinio karpio ir sidabrinio karoso, mes jau auginame vertingiausią žuvį—orfa, karpio hibridą, upėtakį.

Plenaitis pastebimai susižavi pasakojimu.

—Veidrodinis karpis — puiki žuvis, — tęsia jis. — Sunbu berasti tokios nereiklios maistui žuvis. Jeigu tvenkinyje nėra jo mėgstamo maisto — vėžyčių, vabzdžių, karpis gali maitintis vabzdžių lervomis, augalų sėkloms, į vandenį nukritusiais vabzdžiais. Karpis labai greit veisiasi, turi skanią, maistingą mėsą. Žodžiu, karpis—ideališkas dirbtinių tvenkinių gyventojas. Tiesa, jis mėgsta šilumą. Bet net viduriniame Urale jo vystymuisi užtenka šiltų dienų, nekaltant jau apie Pabaltijį, kur tvenkiniuose ir ežeruose karpiai gali laisvai veistis.

Mūsų sąlygose puikiai vystosi karpis, orfa, sidabrinis karosas. Tame įsitikino Nemenčinės rajono "Lenino kelio" žemės artelės kolūkiečiai. Jie iš mūsų gavo 13 tūkstančių tvenkinių veidrodinio karpio vienetų, apie 2 tūkstančius sidabrinio karoso vienetų ir sėkmingai išaugino juos savo tvenkiniuose.

Lietuvos žuvininkas ūkis nusiuntė 36 tūkstančius tvenkinių karpio vienetų įveisti Marijampolės rajono Simno ežere. Kitais metais, kai tvenkiniai bus praplėsti ir pagilinti, apvalyti nuo vandens augmenijos, mes galėsime dar plačiau taikyti tarybinę ichtiologiją ir gauti kasmet 120—150 tonų aukštai kokybinės prekinės žuvis.

Vėlai vakare žuvininkai ir svečiai, padėkoję už pasakojimą, išsiskirsto po namus.

Ramus yra tvenkinių vandens paviršius. Tik retkarčiais girdisi stambios žuvis pliuskimas.

A. R.

CIO Politinės Veiklos Komitetas sako, jog nežinot, koks bus oras, lapkričio 2 kiekvienas padorus pilietis eis balsuoti už tuos kandidatus, kurie darbuojasi už taiką, už daugiau darbų ir prieš makartizmą.

Įvykdymas grūdų paruošų planas

PRIEKULĖ.— Stalino vardo kolūkis įvykdė grūdų paruošų planą ir pilnutinai atsiliejo natūra už MTS darbų pagal įteiktas sąskaitas.

Valstybei perduota supirkti kainomis 162 centneriai žuvis kokybės grūdų.

Jei Tamata dar neprenumeruoti dienraštį Laisvę, tai tuojau užsisakykite. Jis kasdieną atneš jums į namus svarbiausias žinias iš viso pasaulio.

VANCOUVERIO ŽINIOS

VANCOUVER. — Sekmadienį, spalio 3 dieną, įvyko apvaikščiojimas 5-tų metinių sukaktuvių nuo įsteigimo žmonių valdžios Kinijoje. Pirmą valandą įvyko koncertas didelėje Rusų svetainėje, o šeštą valandą vakaro apie 300 svečių ir įvairių organizacijų atstovų susirinko kiniečių mieste puikiam restorane "Bamboo Terrace."

Didelį įdomumą suteikė kiniečių veikimas. Jaunimas—ir kalbėtojai, ir prie durų, ir literatūros platinimo—visur, c taip pat ir nepaprastas įvairumų skanaus maisto — aštuonių skirtingų rūšių.

Nuo jaunųjų kanadiečių kalbėjo Steve Endicott, nuo Taikos Kongreso—Ray Gardner, o nuo Progresyves Darbo Partijos—Nigel Morgan, British Kolumbijos pirmininkas.

Visi kalbėtojai prirodė neišvengiamą reikalą pripažinti 600 milijonų žmonių valdžią ir užmegsti artimus ryšius prekyboje. Juk tai didžiausia rinkta Kanados prekėms, dėl kurių perviršiaus 500 tūkstančių kanadiečių negali rasti darbo.

Tą istorinę dieną įvyko ir LLD 126 kuopos susirinkimas. Buvo padaryta keletas svarbių nutarimų: Priimti ir perviršyti siūloma IV rajonui kvotą Liaudies Balso vajuje ir ruošti prie metinio bankieto paminėjimui 39-tų sukaktuvių

nuo įsteigimo Lietuvių Literatūros Draugijos.

Nutarta pakviesti kalbėtoją, Pacific Tribune redaktorių Tom McEwan, kuris gyveno Tarybų Sąjungoje 1928 metais ir lankosi tenai dabar. Įdomu bus pasiklausyti, kiek daug permainų jis pamatys tenai.

Prie pabaigos susirinkimo, Liaudies Balso paramai paukojo: Rita White \$50.00, Jonas Kundrotas \$9.00 ir iš kuopos paskirta \$53.45.

Visi susirinkimo dalyviai yra pasiryžę, kad Liaudies Balso trofėją iškovoti į Kėtvirtą rajoną.

Spalio 2 dieną susirinko pas Valiukus virš 20 svečių pasveikinti Marytės jos gimimo sukaktuvių proga. Tą šeštadienį taip pat suėjo lygiai šeši metai, kaip ji aplėdimo Vokietijos vargo kempes pasiekė Vancouverį.

Kadangi Valiukienė sutinka su visais Vancouverio lietuviams, tai senieji ir naujieji tautiečiai susidėjo ir nupirko gražų elektrikinį "Mix-Master" pyragams maišyti ir pauksuotų lekščių ir puodukų "setą."

Suėjimai privatiškuose namuose duoda progą išgirsti retai girdimas lietuviškas dainas ir dainuškas, nes Kanadoje daina prie darbo, lauke ar vietoje suėjimo vietose nėra priimta.

A. G.

Ar Tamata jau gavai Laisvę naują skaitytoją? Jei ne, tai pasirūpink gauti.

Žinios iš Lietuvos

Beveik visi nauji pastatai — iš plytų

KELMĖ.— "Pergalės" kolūkyje sparčiais tempais vyksta visuomeninių pastatų statyba, remontuojami seni pastatai.

Šiemet baigta statyti 100 vietų mūrinė karvidė, 70 vietų mūrinė arklidė, 60 tonų talpos grūdų sandėlis. Baigiami statyti mūrinis kluonas, mūrinis kolūkinės pieninės pastatas ir šiltnamis.

Kolūkio gyvenvietėje mūrinius gyvenamuosius namus—reinstatė kolūkiečiai V. Griškus, M. Glazauskas, V. Mauragis, B. Labanauskas ir L. Stankus. Šiais metais nuosavuose mūriniuose namuose apsigyvens dar 7 kolūkiečių šeimos.

Plytos statyboms gamina mos kolūkio plytinėje, kuri per metus išleidžia 600,000 plytų.

Nauja žemės ūkio specialistų laida

VERKIAI.— Gausus būrys vidurinės mokyklos kolūkių pirmininkams parengti klausytojų bei dėstytojų susirinko atsiveikinti su šiais metais baigusiais šią mokyklą draugais. Jiems buvo įteikti jaunresniųjų agronomų diplomai. Mokykla šiemet išleido 66 kvalifikuotus žemės ūkio specialistus. Keliasdešimt žemės ūkio darbuotojų baigė prie mokyklos veikiančius vienamečius kursus.

Tik šiomis dienomis mokykloje pasibaigė išleidžiamieji egzaminai. Labai gerai egzaminus išlaikė Nemenčinės rajono Lenino vardo kolūkio brigados brigadininkas Bitovtas, Bartkus, Lemeševas, Urbė ir kiti. Iš viso 16 žmonių.

Gyvylių prieauglio parodos apylinkėse

MARIJAMPOLĖ.— Šiomis dienomis rajono apylinkėse buvo surengtos galvijų prieauglio parodos. Čia savo pasiekimus pademonstravo geriausi kolūkių gyvulių augintojai. Apie savo darbo patyrimą parodos lankytojams pasakojė "Šešupės" kolūkio viršininkė P. Kičiūvienė. Jos prižiūrėti 35 ikimietiniai veršeliai vidutiniškai per parą kiekvienas priauga po 830 gramų. Gerus rezultatus pasiekė Malenkovo vardo kolūkio veršininkė O. Vakšienė. Ji šiais metais išaugino 29 veršelius. Kiekvienas iš jų vidutiniškai per parą priauga po 820 gramų.

V. Stankevičius

Hartford, Conn. — Kuomet prezidentas Eisenhoweris čia lankėsi trečiadienį, gatvės buvo gan pilnos. Bet didžiama išėjusių jį sutikti buvo vaikai ir jaunuoliai, sako vietinė spauda. Suaukę nerodė didelio palinkimo matyti prezidentą.

35-rių Metų Dienraščio Laisvės Sukakties Atžymėjimui

KONCERTAS

RENGIA LAISVĖS BENDROVĖS DIREKTORIATAS

Sekmad., Lapkričio 14 November

Prasidės 3:30 val. popiet

Įžanga \$1.50, taksai įskaityti

ŽYMIUSI LIETUVIŲ TALENTAI DALYVAUJA PROGRAMOJE:

Aldona Wallen, Sopranas

Nauja lakštingala iš Brockton, Mass., teiks publikai malonumo savo gražiu balsu ir išsilavinimu.

Leonas Yonikas, Baritonas

Puikiaus talento dainininkas-solistas, iš New Yorko dalyvauja programoje.

Ona Dirvelienė, Sopranas

iš Worcester, Mass. Vėl savo puikiu talentu teiks mums malonumo šiame koncerte.

Jonas Sabaliauskas, Tenoras

iš Worcester, Mass., pasiryžęs dar kartą šauniai išstoti Laisvės koncerte.

Suzana Kazokytė, Mezzo - sopranas

Pasiryžusi dainininkė-solistė taigai dalyvaus šioje programoje.

Shatusky Dvynukai

iš Tamaqua, Pa., duos akordior ir smuiko duetų. Puikūs grojikai.

Lietuvaitės Nancy ir Tessie

iš Philadelphia, Pa., šokis ir flute solos.

Aido Choras

vadovaujamas Mildred Stensler duos gražių liaudies dainų šiąja proga.

Koncerto Akompanistas Frank Balevičius, iš New York City

George Kazakevičiaus Orkestra Šokiams

Kai matote, programa bus nepaprastai turininga. Kiekvienas kultūriškas žmogus turi rūpintis pamatyti ir išgirsti šią gražią programą. Lauksime svečių ir iš tolimesnių kolonijų atvykstant į koncertą.

LIBERTY AUDITORIUM

110-06 Atlantic Ave., Richmond Hill, N. Y.

Liberty Auditorijos restaurantas veiks nuo pat ankstyvo ryto per visą dieną ir vakarą. Čia gausite puikiausius pietus. Nevalgykite namie čia su svečiais bus maloniau pietauti

Lietuvos Sūnus--Išėivis

Rašo SUSNINKŲ JURGIS

(Taša)

O kai advokatas paklausė apie tai, kiek užstato reikės, tai viršininkas atsakė:

"Mes turime Jurgio rekordą, kuris labai negražus, ir mums įsakyta jo nepaleisti po jokia kaučija. Jis turės sėdėti kalėjime iki teismas įvyks."

Bet advokatas griežtai protestavo, nurodydamas, kad tai yra prieš konstituciją laikyti kalėjime žmogų, kurio kaltė dar neįrodyta. Prokuroras ir policijos viršininkas pasitarė, dar pasikalbėjo su kuom tai telefonu, pagaliau pareiškė, kad Jurgio užstatas bus nemažesnis negu 25 tūkstančiai dolerių. Advokatas protestavo, tvirtindamas, kad kaučija šiuo atsitikimu turi būti nedidesnė trijų tūkstančių ir, pagaliau, nusileista iki \$10,000. Kai Jurgio advokatas vis dar protestavo, tai anie griežtai atsakė dalyką toliau svarstyti.

Komitetas ir advokatas apledo raštine, Senelis visus nusivedė į savo namelį ir ten buvo išrinktas specialus komitetas iš ištikimiausių draugų su Walteriu priešakyje. Komiteto tikslas buvo gauti tą didelį užstatą. Anot senelio: "Draugai, truks, pliš,—bet kaučija turi būt gauta ir Jurgis turi būti su mumis!"

Sekandią dieną apie keturi draugai pasileido po vietinius biznierių prašindami jų uždėti užstatą, kad paliuosuoti draugą. Bet tokią pinigų sumą duoti nei vienas nediršo, o kai kurie nei kalbėti apie tai nenorėjo. Jie vaikštinėjo dieną kitą bei trečią ir visos pastangos nuėjo niekais. O senelis labiausiai sielojosi. Jam buvo gaila dėl kitų pasiaukojusio drausaus jaunuolio ir jis troško kuo greičiausiai jį išlaisvinti.

Bet tai buvo tik nuosirdūs draugų pagėdavimai, o tikrenybė pasirodė visai kitokia. Jau draugai apėjo visą apylinkę, visus pažįstamus biznierių, buvo ir pas kelius svetimtaučius. Bet pasekmės tos pačios. Nei vienas su tokia suma nediršo rizikuoti. Jurgio geradarys My. Bronts, kuris prieš dviejis metus už jį buvo padėjęs kaučiją, jau buvo miręs. Mirė jis staiga, nuo širdies smūgio. Likusi našlė ir vienatinis sūnus, kuris ėjo policisto pareigas, tokiais dalykais neužišiemė.

Kai nepavyko nieko įtikinti, kad Jurgis yra tik pasišventęs visuomenei ir nebėgs, draugai susiprato, kad Jurgis iki teismo turės likti kalėjime. Jau baigėsi trečias mėnuo, bet kuomet įvyks teismas, nei advokatas nežinojo. O gal ir žinojo, bet jiems nesaakė.

Praėjo dar dvi savaitės. Ir štai vieną dieną senelis gavo laišką nuo advokato, kuriame buvo pranešta: "Pirmą dieną įvyks Jurgio teismas." Advokatas patarė jiems gerai prisirengti, nes buvo numatyta, kad Jurgiuį grėsia ilgi metai kalėjimo.

Advokatai jie buvo pasamdę žydų tautybės. Jis buvo dar visai jaunas, progresyvis, ištikimas, tikras demokratas,

vargšų reikalų gynėjas. Jis taipgi buvo drąsus ir geras kalbėtojas.

JURGIS VĖL TEISIAMAS

Pirmadienį Jurgis buvo atvestas teismui ir pasodintas kaltininko suole. Ir tuoj, vos keletas minučių po devynių, teisėjas sudavė kujeliu: teismas prasidėjo. Jurgis, kaip didžiausias kaltininkas, buvo teistas pirmas. Prokuroras rankoje laikydamas punda popieriaus lakštų, ant kurių buvo surašyti visi Jurgio griekai, aukštai mosikavo jais, ir taip laikydamas aukštai savo dešinėje rankoje apkaltinimo aktą, pradėjo:

"Gerbiamieji prisaikdintieji teisėjai, jums šiandien yra pavesta nuteisti didelį nusikaltėlį, maištininką prieš viešą santvarką, kriminalistą Jurgį R. Jurgis R. nuolat kiršino gyventojus ir man pačiam tik prieš dviejus metus teko jį kaltinti, taip, šiame pačiame teismo bute (rodydamas pirštu į Jurgį), taip, tą patį nusikaltėlį, kuris tuomet buvo teisiamas už R. N. fabriko vyriausio formano sumušimą... Taipgi už svetimoterystę, už pinigų pavogimą nuo savininkų, už ginklo turėjimą be leidimo!"

"Jis buvo kaltinamas už to paties fabriko darbininkų organizavimą į uniją. Jis paskui tuos darbininkus suagıtavo ir išvedė į streiką, kuriam ir vadovavo. Dabar jis vėl kaltinamas, kad jis kiršino bedarbius, kad suorganizuodavo juos ir bedarbių tarybas. Ir tik prieš porą mėnesių jis vadovavo alkanųjų maršui prie miesto rotušės. Ten buvo sumušta, sužeista daug žmonių, jų tarpe ir nemažai policistų, iš kurių vienas vos išliko gyvas! Tai vis jo darbai! Jis vadovavo tam visam mušeikų būriui, tai grupei, kuri pirma užpuolė policistus."

Baigdamas prakalbą prokuroras vėl aukštai iškėlė savo dešinę ranką su popieriu lakštais joje ir tartum grąšindamas teisėjams, aukštai balsu atsisaukė:

"Dabar visiems aišku, su koku gailėvalu turite reikalą ir ką turite daryti. Aš, kaip ištikimas mūsų valstybės tarnas ir gynėjas, reikalauju šita piktadarį nubausti sunkiausia bausme pagal šio teismo įstatymus! Jis turi gauti mažiausia dešimties metų kalėjimą ir būti pinigine bauda nubaustas kokia suma nustatys pats gerbiamas teisėjas. Mes turime atsikratyti tokių kriminalistų ir kuo greičiau, tuo bus sveikiau miesto visuomenei ir mums patiems!"

Po to sekė gnyėjo, Jurgio advokato, eilė. Šis kalbėjo ramiai, įtikinančiai, rimtai. Jis sakė:

"Gerbiamieji prisaikdinti teisėjai, prokuroras šitą jaunuolį basiaai apšmeižė, neteislingai jį išvadindamas didžiausiu piktadariu, vagiu, kriminalistu, razbaininku ir kitokiu. Bet jis nei vienas nei antras! Jis nei kriminalistas, nei joks kitas nusikaltėlis..."

Advokato balsas pradėjo kilti: "Kaip prieš dviejus metus, taip dabar jis tik blogos valios žmonių auka, blogų žmonių, kurie užsispyrė jį pražudyti amžinai... Pavyzdžiui, tegul prokuroras (Bus daugiau)

Rochester, N. Y.

LLD moterų ir vyrų kuopų parengimo, kuris įvyks spalio 9-tą

Sekmingoje pramogėje turėjome gražų būrelį svečių ir viešnių, kurie maloniai ir draugiškai laiką praleido. Atnaujinom 16 Laisvės prumeratų ir gerokai surinkome aukų Laisvei. Vardų ir sumų čia nerašysiu, nes bus paskelbta Laisvės vėjaus skyruije.

Virėjomis buvo L. B., G. Labeikienė, K. Zemaitienė, S. Palapienė, V. Bullienė. Už baro dirbo J. Labeika. Kitas darbus dirbo J. Evans ir P. Malinauskas.

Maistą dovanavo V. Bullienė, G. Labeikienė, K. Zemaitienė, O. Baganskienė, A. Duobienė, E. Cereškienė, S. Vaivodienė, Ona Malinauskienė baksa ausiukiu, O. Gendrenienė burokų. Onos Bačiulienės dovanotas keikas buvo išleistas ir pel-

nėm \$4. E. Duobienė davė sūrį; išleidom, pelnėm \$5. J. Labeika dovanavo vyno bonką; išleidom, pelnėm \$5. Visiems dirbusiems ir aukojusiems širdingai ačiū.

Keidukė Zemaitienė surankiojo maistą ir virėjas suvežė į salę ir išvežiojo namo savo gražiu karu. Mes labai dėkingos jums, brangi drauge, už jūsų malonų pasidarbavimą. Ir visos moterų klubo narės dirbo kiek galėdamos, kad tik būtų geros pasekmės. Labai visoms ačiū už draugiškumą.

Mūsų ligoniai

Onutė Bačiulienė skaudžiai susižeidė, dirbtuvėje puldama užsigavo galvą ir visą šoną. Labai gaila draugės, kad jai reikia kentėti didelius skausmus. Linkime greitai susiprėti ir darbuotis su mumis.

Jonas Moeckus randasi ligoninėje, stipriai serga.

Jonas Zemaitis randasi ligoninėje, buvo operuotas. Visiems ligoniams linkime greitai pasveikti ir niekada nesirgti, nes atminti, kad lapkričio 6-tą Gedomino Draugystės aukšines vestuvėse turėsime šokti. L. B.

Ivykdė gyvulininkystės produktų paruošas

JONISKIS. — "Jaunosios gvardijos" žemės ūkio artelė ivykde gyvulininkystės produktų paruošas. Mėsos pristatymo valstybei planas ivykdytas 106.6 procento, pieno — 108.2 procento. Daugiau kaip 100 tūkstančių litų pieno artelė pardavė valstybei supirkimo kainomis. Daugiau kaip 5 tonas mėsos valstybinėmis supirkimo kainomis pardavė Stalio varlo kolūkis.

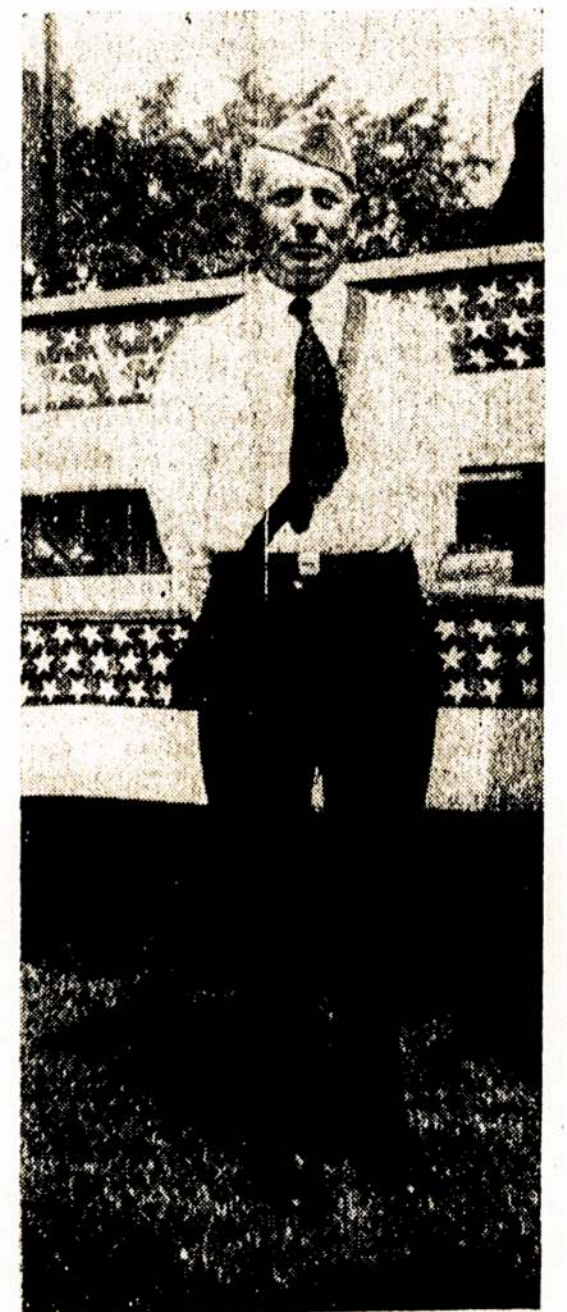
Valstybinį vilnų supirkimo planą rajono žemės ūkio artelės viršijo daugiau kaip trigubai.

Great Neck, N. Y.

Mirė Mathew Pekūnas
Matthew Pekūnas, gyvenęs 25 Franklin Place, Great Neck, L. I., N. Y., mirė spalio 7-tą, 1954, Manhasset Medical Center ligoninėje, sulaukęs 59 metų amžiaus.

Pekūnas ilgai ir sunkiai sirgo ir ilgai buvo ligoninėje. Per 8 mėnesius kankinosi namuose ir ligoninėje buvo tris sykus, kai negalėjo iš lovos pasikelti. Nežiūrint pastangų jam pagelbėti, sveikata vis ėjo prastyn, nupuolė svoris apie 55 svarus. Pergyveno 4 dideles, skaudžias operacijas bėgiu 17 mėnesių, bet nesulaukė penktos, užbaigė visus vargus ir skausmus. Vėlonis dar nebuvo senas amžiumi, rodosi, dar galėjo gyventi, bet liga pakirto jo gyvybę, įsai ant visados prasišalino iš mūsų tarpo.

Paliko nuliūdime jo žmona

Martha ir trys dukterys: Ruth F. Fisher ir jos vyras Edward F.; Julė A. Kline ir jos vyras Edwin D. ir jų šeima—2 anūkės Susan ir Sharon ir anūkas Edwin Kline Jr., gyvenančius Great Necke; Helen L. Thiel, gyvenanti Philadelphiaje ir anūkas Robert Thiel, gyvena Great Necke. Taipgi paliko brolis Joseph Pekūnas, gyvenantis Tamaqua, Pa.; pusbrolis Alec Pekūnas iš Connetton ir Walter Adamavage iš Minersville ir pusseserė Rose Tomalonis iš New Philadelphia, visi Pensilvanijoje. Ir daug kitų giminių, pažįstamų ir draugų.

Pekūnas gimė Lietuvoje, Krokalauckio parapijoje. Išgyveno Amerikoje 42 metus (1912-1954). Jis priklausė prie Walter H. Nowill Post 372, Veterans of Foreign Wars, Great Neck, labai daug metų. Buvo Pirmojo Pasaulinio Karo veteranas, senas Great Necko gyventojas ir per daugelį metų Laisvės skaitytojas.

Pekūnas buvo pašarvotas namuose. Iš namų išvežtas spalio 11-tą, 10 v. ryto. Palaidotas puikiose Flushing kapinėse, Queens. Į kapus palydėjo daug žmonių. Daug gražių gėlių nuo giminių ir draugų puošė vėlonio karstą ir kapą. Tas liudija, kad jis turėjo daug draugų. Buvo labai malonus žmogus, su visais gražiai apgyveno, netik su lietuviais, bet ir su svetimtaučiais. Jį visi mylėjo.

Baigiant ceremonijas kapinėse, graborius Joseph B. Shalinas (Salinskas) iš Woodhaven, N. Y., pranešė, kad Pekūnienė ir dukterys kviečia visus palydovus į jos stubą pietauti.

Kor.

So. Boston, Mass.

Pirmas šio rudens sezono parengimas. Tai bus graži surprisė Party. Bus duodama skani vakarienė ir žvairiu pamerginimu. Iyks šeštadienį, spalio-Oct. 31 d., pradžia 5 val. vakare, vieta 318 Broadway, rengia Moterų Ratelis. Kviečiame visus atsilankyti.

Rengėjos

CLEVELANDO ŽINIOS

Balsavimų diena artėjant

Kaip žinoma, lapkričio 2-ą dieną įvyks daugelio šalių pareigūnų rinkimai, taipgi žinoma, kad visuomet prieš rinkimus abiejų partijų kandidatai be pasigailėjimo skalbia vieni kitų purvinus marškinius. Šiais rinkimais Ohio pliečiai ypatingai susidomėję, labiausia senatorių rinkimu. Sen. Taftui mirus, demokratas gubernatorius Lousche baigti Tafto terminą paskyrė kelis terminus buvusį Clevelando majorą Thomas A. Burke, kuris ir dabar yra kandidatu ant demokratų tikieto. O republikonai pasirinko kandidatu kongresmaną Geo. Bender. Na, ir eina tarpe jų žūtūtinė kova per radiją ir televiziją. Iš tiesų yra žingeidų tų diskusijų pasiklausyti.

Burke pasisakė, kad jis stovės už McCarthy'o suceozūravimą, jeigu jis bus išrinktas, ir reikalavo, kad ir Bender pasisakytų, kur jis stovės. Benderis atšovė, kad jis pasisakys tik kuomet, kai tas klausimas bus svarstomas Senate. Aišku, jis buvo, yra ir bus McCarthy'o apgynėju.

Be to, Benderis yra sudaręs tam tikrą kongresinę komisiją tyrinėti graftą unijoje; kokis graftas unijose jam apeina, netenka aiškinti. Kad unijose yra privisė visokių savanaudžių, užginžyti negalima, bet tai suvaldyti arba tokius elementus prašalinti yra pačių unijistų, o ne Benderio reikalas.

Mano patarimas visiems Ohio pliečiams balsuotojams: balsuoti už Thomas A. Burke į Senatą, F. J. Lousche ant gubernatoriaus ir kitus demokratų partijos pastatytus kandidatus, nes demokratai vistik dar bedarbių darbininkų nelygina su šunimis, kaip kad republikonai daro.

LDS 201 kp. maskų balius

Minėta kuopa per eilę metų neturėjo jokių pramogų, bet pastaruoju laiku pradėjo kiek atsigauti ir rengia Halloween maskų balių. Patartina ir senesniems ir jų pramogą atsilankyti ir juos paremti. Jų balius įvyks spalio 30 d., LDS Klubu svetainėje. Komisija deda pastangas visus tinkamai priimti ir pavaišinti; taipgi turės gerą orkestrą šokiams.

Mūsų LDS Klubu svetainėje yra rengiama visa eilė vakarienių; jos įvyks šeštadienių vakarais. Lapkričio 6 d. rengia LLD 15 Apkrities komitetas. Lapkričio 20 d. rengia LLD 190 kuopa. Gruodžio 4-tą d. rengia Moterų Klubas, o gruodžio 18 d. bus surengtas mišrus pobūvis. Patartina draugėms moterims minėtomis dienomis namie vakarienių negaminti, o su visa šeima ateiti į Klubu svetainę ir ten kartu vakarieniauti.

Meno grupės veikimas

Meno grupės pastangomis spalio 10 d. buvo rodomos dvi filmos: "Paparčio žiedas" ir "Birutė". Nežiūrint nepaprastai blogo oro, publikos atsilankė gana gerai, tik gaila, kad mūsų filmininkas apie porą valandų pavėlavo. Tas, aišku, pakenkė biznio atžvilgiu, nors, kiek žinoma, nuosto-

PHILADELPHIA, PA.

KONCERTAS IR BALIUS

MOTERŲ KLUBAS SU ALDIEČIŲ PAGELBA

Ivyks šeštadienį
20 d. Lapkričio (Nov.)

RUBA HALL

414 Green Street Philadelphia, Pa.

Koncertas Prasidės 7:30 Val. Vakare

Programoje Dalyvaus Dainininkai:

Ona Stelmokaitė ir Tadas Kaškiaučius

Iš Newark, N. J.

Jonas Grybas iš Brooklyn, N. Y.

Mildred Stensler iš Livingston, N. J.

Jie dainuos solus, duetus ir kvartetus.

Jonas Juška iš Brooklyn, N. Y.

Duos komiškų vaidinimų

Frank Balevičius iš New York City

Pianistas

TAIPGI BUS IR VIETINIŲ SOKIKŲ IR MUZIKALIŲ KAVALKŲ.

PO PROGRAMOS BUS BALIUS

Kviečiame vietinius ir iš apylinkės atsilankyti į šį gražų parengimą.

ĮZANGA \$1.00 Visus kviečia Rengėjai

5 pusl.--Laisvė (Liberty)-- Šeštad., spalio (Oct.) 23, 1954

New Yorke, kitas, LMS, buvo Chicagoje.

Jis ten neveikė gerai dėl tam tikrų sumetimų, dėl asmeniškumo, kurį dažnai galima rasti menininkų tarpe. Bet Chicago's lietuvių toli nesnaudžia. Tai jie vadovauja sveturgimių ginimui, tai jie glaudžiau susiję su bendru pažangiu Amerikos darbo judėjimu, tai ant jų pečių krinta smarkiausia reakcijos smūgiai, tai jų laikraštis (pripažinkime!) didesnis ir įvairesnis, tai ten, bendrai paėmus, daugiau pastangų dedama atsilakymui, aktyviam pasipriešinimui reakcijai ir kovingumo palaikymui.

Ne, chicagiečiai tikriausiai ne tinginiai. Jie dirba daug sunkesnėse sąlygose, jie rodo pasišventimą ir, nežūrint ar ten "išsilakė" ar "neišsilakė" LMS centras, juos vadinti tinginiais yra tikras nusidėjimas.

A. Šilėnas

ŠYPSENAS

Mokytoja ir kiaušiniai

Mokytoja: Džimuk, atsaakyk man: Jeigu aš padėsiu penkis kiaušinius čia ir šu kiaušinius čia, tai kiek aš ju turėsiu?

Džimi: Jokiū būdu negalimas daiktas. Viena, tik višta gali kiaušinius dėti. Kita, kai juos padėsi, tai jų nebeturėsi.

Jokūbas

SKELBEJAMS

Būti kokiame nors biznyje ir nesiskelbti — tai tas pats, kaip mirksėti gražiai merginai tamsoje. Tu pati žinai, ką darai, bet niekas kitas to nežino... Nori apie savo biznį žmonėms pranešti, — pasiskelbk ir nuolat skelbkis Laisvėje!

Padėkite savo vajininkams gauti Laisvei naujų skaitytojų. Laisvės kaina \$8.00 metams.

Darbiečiai pasiūlė planą padauginti darbus valstijoje

American Labor Party kandidatas į New Yorko gubernatorių ir George W. Fish, kandidatas į generalinį prokurorą kalbėjo televizijos programoje (WPIX) spalio 19-os vakarą. Jie aiškino, kad valstija gali parūpinti 600,000 darbų. Tam pasiūlė ir planus.

Kandidatai parodė, kad su patekusiais į bedarbių eilę 600,000 kenčia apie du milijonai daugiausia asmenų. Tai tu buvusiuoju darbininkų išaiškinimai, jų šeimos.

Fish sakė, jog "Charlie Wilson išleido šuni iš maitos" kai jis bedarbius palygino su šunimis. "Jie negali atsiprašyti... Jie pasakė, ką jie galvoja apie 600,000 bedarbių."

Fish taip pat kritikavo darbininkų demokratų lyderius ir kandidatus, kad jie nebando nedarbo išspręsti kitaip, kaip tik karu. Jis sakė, jog darbiečiai turi programą pagerinti darbus be praliejimo kraujo karuose, be žudymo žmonių. McManus ir Fish pasiūlė:

Pigiomis rėdomis namų statybai galima paimti 80,000 darbininkų. Tų namų įrengimui reikmenų gamyboje atsirašytų darbų mažiausia 40,000. Mokyklų statybai išleisti \$100,000,000 būtų penkerių metų. Tas duotų statybos darbininkams 25,000 darbų ir 20,000 gretimuose amatuose.

ALP kandidatai sužymėjo eilę kitų būtinų visuomeniškų darbų, į kurčius paimtų daug dabartinių bedarbių. O pagerėję tie darbai, reikėtų pasklidimą tų algų į bižnius ir gerėjimą visokių darbų. Gi tas viskas, sako ALP kandidatai, kainuotų visai valstijai daug pigiau, negu vieną dieną karo. Tai būtų žmoniškiau, negu republikonų "su demokratais grumojimai" pasauliui "šaltu, karštu" ar bile kokių karu.

Redaktorius sakė, kad demokratams laimės

Fordham Universiteto viename mitinge kalbėjo Newsweek žurnalo šales reikalų skyriaus vedėjas Kenneth Crawford. Jis užtikrino, kad daviniai rodo, jog sekama Kongresą kontroliuos demokratams. Jie turės apie 50 daugumą.

Saukasi prezidento pagalbos

Prezidentas Eisenhoweris atvyko kalbėti už republikonų kandidatus į Kongresą ir į valstijos valdviets. Žadėjo sakyti kalbas žydų bankete Astoria viesbutyje spalio 20 ir Smitho paminėjimo bankete Waldorf-Astoria viesbutyje 21-mą.

Taipgi kalbės Connecticut ir Pennsylvania mitinguose. Stebėtojai sako, jog tas rodo republikonų susirūpinimą rinkimais.

Sako, kad N. Y. vaikai skirstomi rasiniams

Dr. Kenneth Clark, psichologijos profesorius miestinėje kolegijoje, iškėlė mokyklų priežiūros valdininkams kaltinimą, kad ir New Yorko mieste mokiniai skirstomi rasiniams. Jis tai pasakė kalbėdamas Herald Tribune forume.

Dr. Clark parodė davinį, kad Manhattan baltieji vaikai yra vežami 18 bloku į baltųjų mokyklą. Taip pat negrai vidurinės mokyklos mokiniai yra vežami 45 minutes į negrų mokyklą, esančią daug toliau, kuomet baltųjų vaikų lankoma Forest Hills High School tiems negrams būtų pasiekta ma per 15 minučių.

New Yorko ir Apie Linkės Žinios

Vis daugiau trukmanų pasirašo sutartį

Spalio 19-tą unija skelbė, kad jau virš 2,000 iš 3,500 užtreikuotų firmų pasirašė su unija sutartį. Tai reikštų virš 60 procentų firmų ir dar aukštesnį procentą darbininkų.

Unijos ekonomistas-patarijas David Kaplan sakė, kad iš 12,000 streikavusių New Jersey šone, jau 7,000 buvo sugrįžę į darbą. Iš buvusiuoju Long Island ir Westchester užmiestyje 12,000 streikierių, sugrįžo 9,000. Jis tikėjosi artimos streiko užbaigos.

Visos firmos pasirašė unijos pastatytomis sąlygomis, su 25 c. per valandą priedo. Dalis to priedo eis algoms, kiti į unijos gerovės fondus.

Firmų sąryšis buvo grąsines traukti į teismą uniją ir be sąryšio leidimo pasirašiusias firmas. Bet Kaplanas sako, kad tas grąsinimas tik bauginimo ar pasilik. Jis reikė: "neti, kiū, kad jie rastų pakankamai kvalif. teiseją, kuris pasirašytų drausmę." Suprantama, kad vairuotojai sustabdė visą darbą, jeigu toks teisminis žygis būtų prieš juos bandomas.

Robesonus pagerbė masiniame bankete

Artistui Paul Robesonui ir jo žmonai Eslandi pagerbti įvyko masinis pokylis spalio 14-tą, New Yorke. Po \$7.50 kainavusios vakarienės valgti, negalėjo ateiti kiekvienas norintis ten būti. Tačiau susirinko virš 500 vietinių ir iš apylinkės. Atvyko ir programoje dalyvavo daug žymių visuomenininkų.

Pobuvyje pasakyta daug įspūdingų ir svarbių kalbų, pažymint abiejų Robesonų veiksmus darbuose demokratiškai ir taikai apginti. Tai aprašyti reikėtų daug vietos. Robesonų reikšmę Amerikos gyvenime bene trumpiausia pavaidavo dalis senuko darbuotojo Dr Ward kalbos. Jis sakė: "Robesonų balsas tebebus girdimas, kuomet Washington žmogyciai bus jau užmiršti..."

Turėjo ir nuostabią meno programą, bet pats Robesonas nedainavo. Jis kalbėjo ir didelę dalį kalbos skyrė savo žmonai pagerbti. Sakė, jog jo Eslanda yra labai daug atsakinga už tai, ką jis yra naudingo nudirbęs ir kuo jis yra šiandieną. Jinai teikusi jam daug pagalbos ir stiprybės prieš kliūtis kovoti, jas nugaleti.

Eslanda Robeson, pati žymi veikėja ir rašytoja, trumpai pareiškė padėką už visą Robesonų šeimą (sūnų, marčią ir anūkus), o kita kalbą skyrė dirbantiems visuomenės darbams ir tiems, kurie mūsų dar laukia.

Coney Islande ties būsimojo Aquariumo vieta apdegė 17 tuščių valdinių pastatų, kurių randauninkai jau buvo iškraustyti priruošiant apylinkę naujai statybai.

Kaltina, kad slepia faktus apie nedarbą

F. D. Rooseveltas kaltino republikonus, kad jie "slepia, nepaiso ir užmiršta" tikruosius "faktus" apie nedarbą.

Rooseveltas sakė, kad didelė dalis nedarbo ir su juomi einančio viso blogo "paicina nuo republikoniškos filosofijos." O ta filosofija yra, kad valdžia "gelbsti stambiajam bižniui, o žmonės laf patys save apsirūpina."

Ar jau rengiate ką Laisvės paramai?

Laivakroviai reikalauja teisingos samdos

Eilinių laivakrovių leidžiamas laikraštukas Dockers News išpėjo savo uniją ir firmas, kad būsimajam kontraktui svarbiausiu punktu yra teisinga samda.

Dockers News rašo, kad samdymas turi eiti tikėtai per uniją, o gubernatorių Devicy uždėtoji Waterfront Komisija turi būti atmetama.

Komisija buvo uždėta ant laivakrovių sprendo prieš International Longshoremen's Association narių valią. Ji yra valdžios įgaliojama samdyti ir atstatinėti darbininkus pagal savo nuožūrą.

Šiltai pasitiko kalbą apie Tarybų Sąjungą

Joseph Clark, buvęs darbininkų laikraščio Daily Worker korespondentu Maskvoje, kalbėjo Brownsvilleje spalio 17-tą. Apie 150 dalyvių susidomėjusiai klausėsi jo kalbos, paskui daug ko klausinėjo ir buvo diskusijos.

Clark parodė, kuo (ir dėl ko) Times korespondento Salisbury rasta siandien širiasi tuo ty, kuriuos rasė prieš ketelį metų, Salisbury ir Clark gyvena Maskvoje tuo pat laiku, dažnai susitikdavo prie aprašomų veiksmų.

Skelbimai sako, kad Clark toje pat temoje (mačiau Salisbury matant Rūsiją) kalbėjo spalio 21, 8:30, Brighton Center, 3200 Coney Island Ave. Girdėjęs

Siūlo statyti naują projektą pajūryje

Pasiūlyta dalį Rockaways padaryti rezidencine sritimi, panaikinti vasarvietėms išrenuojamas nusenusias mažas stubeles, o pastatyti modernius gyvenamų namų projektus.

Minės Jungtinių Tautų savaitę

Majoro Wagnerio paskelbtosios United Nations Week užbaigai įvyks iškilmingos apeigos šį penktadienį, spalio 22-ą, 12 val., prie City Hall. Iškilmingose apėigose UN vadovybei įteiks miestinę vėliavą. Dalyvaus aukšti miesto valdininkai ir UN viršiniukai. Bus meno programa.

Darbiečiai siuvejai rengia šokius

Dirbdami sunkiai rinkimuose paremti demokratiniai kandidatus prieš makartistus, darbiečiai siuvejai sumanė ir pasilinksminfi. Sykiū nori gauti finansinės paramos literatūrai leisti, pašto ir Litiems išskatintiems padengti. To tikisi atsiekti masiniame baltuje spalio 23-čios vakarą, Cornish Arms Hotel, 23rd St., New Yorke. Kviečia visus.

Skrybėlių bazaras

Norint įsigyti gerą skrybėlę prieinama kaina ir paremti gerą tikslą, verta užsiti į millinery bazarą. Kailines, veltines ir visokias skrybėles pardavinės per 3 dienas: spalio 22, 23 ir 24. Penktadienį valandos tik nuo 6, šeštadienį nuo pietų iki 6. Vietą: 77 5th Ave., netoli 16th St., New Yorke. Rengia ir kviečia darbiečiai skrybėlių dirbėjai.

Darbiečiai sako, kad valdovai nori karo

John T. McManus, American Labor Party kandidatas į New Yorko gubernatorių, kritikavo republikonus ir demokratų partijų kandidatus pasisakyti, kur jie stovi civilinių teisių klausimu. Reikalauja, kad jie pasisakytų, ar jie veiks už McCarthy ar prieš makartizmą.

ALP visi kandidatai yra pasisakę prieš persekiojimus sveturimiu, unijistų, progresyvių ar bent kurios grupės dėl skirtumo politinių pažiūrų, ar dėl tautinės ar rasinės kilmės.

ALP sekretorius Morris Goldin kaltino "esamąjį ir norintįjį būti gubernatorių," kad jie labai "iškalbiai šneka apie bingio ir gerai patrikšmą, apie etika valdžioje, bet praranda liežuvi kalbai užtaiką."

Jei Tamsta negali gauti Laisvės naujo skaitytojo, tai nors štambsne auka paremk biudžeto sukėlimą.

RANDAVOJIMAI

ISNUOMAVIMAI
Turime tris kambarius išnuomavimui. Šiluma, karštas vanduo. Pagaidejam veduse pora, senesnio amžiaus. Prasome telefonuoti — Jamaica 9-9724. (206-207)

ISNUOMAVIMAI
Turime du formiuotus kambarius išnuomavimui. Gali ir vieng paimti. Šiluma, karštas vanduo. Gera transportacija su Jamaica linija ir Atlantic Ave. busu. Prasome kreiptis vakarais nuo 5 iki 9 v. v. 77-08 Rockaway Blvd., Woodhaven N. Y. Tel. Michigan 2-0630. (207-208)

Convalescent Home
PRIVATINIAI PALIEGĖLIAMS NAMAI

Slaugė maitins ir prižiūrės senyvas žmones, Tray Service, porčiai, sveikata atnaujinti dieta. Patogūs namai arti jūrų įlankos. Tel. CO. 6-9733. 8807—21st. Ave., Brooklyn, N. Y.

RANKDARBAI
Vokiškų Rankdarbių Krautuvis
SEIMA'S ART SHOP
N. Y. C., 1661 2nd Ave., (kamp. 86th St.)
Brooklyne: 59-07 Myrtle Ave.
Visokių rūšių išsiuvinėjimui materijolai, kaip Canvas, Hoops, German Nomotta—Vilna ir daugybė rūšių iš Vokietijos importuotų stamputų kvartikų—prijuosčių, lovom aptesalai, paduskos ir kitkas.
Telefonas: Sacramento 2-6169

KAILIAI IR KAILINIAI
Už wholesale kainas. Didelis pasirinkimas visokių vėliausių madų. Darome patisimus savo pačių dirbtuvių.

Aex Dimant Fur Co.
Išdirbėjas Dailių Futrų ir Rigos
150 West 28 St., kamp. 7th Ave.
New York 1, N. Y. Chelsea 2-1079

Dr. A. Petrika

DANTŲ GYDYTOJAS
221 South 4th Street
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 1-6568
VALANDOS:
9—12 ryte, 1—8 vakare;
Penktadieniais uždaryta

MATTHEW A. BUYUS (BUYASKAS)

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS
426 Lafayette St.
Newark, 5, N. J.
MArket 2-5172

Kaltina kandidatus nepaisyme teisių

American Labor Party kandidatai į New Yorko valstijos valdininkus išsūkė republikonų ir demokratų partijų kandidatus pasisakyti, kur jie stovi civilinių teisių klausimu. Reikalauja, kad jie pasisakytų, ar jie veiks už McCarthy ar prieš makartizmą.

ALP visi kandidatai yra pasisakę prieš persekiojimus sveturimiu, unijistų, progresyvių ar bent kurios grupės dėl skirtumo politinių pažiūrų, ar dėl tautinės ar rasinės kilmės.

LMS atsikreipimas į visus meno darbuotojus

Lietuvių Meno Sąjungos suvažiavimas, kuris praėit savaitė įvyko Chicagoje, nutarė perlekti organizacijos centrą į New Yorką. Grupė Trečio Apskrities veikėjų ten buvo išrinkti į komiteto branduolį ir jiems įteiktas įgalavimas jį praplatingi.

Tam reikalaus suvažiavimas suvažiavimų New Yorko ir srities lietuvių meno darbuotojų pasitarimas ketvirtadienį, spalio 28-tą dieną, 8 val. vakare, Lietuvių Kultūros Centro muzikos salėje. Ten bus praplatingas komitetas, išrinktas sekretorius ir kiti pareigūnai ir pasitarta apie atliktas veikas.

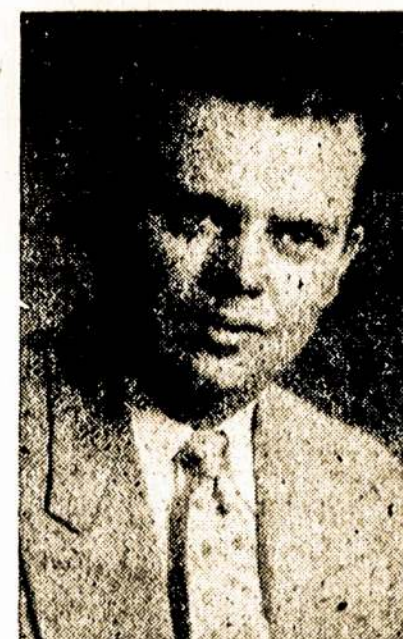
Taipgi bus išduotas pranešimas iš suvažiavimo Chicagoje.

Nuosirdžiai prasome jus dalyvauti pasitarime ir prisidėti prie LMS veiklos gerinimo ir stiprinimo.

LIETUVIŲ MENO SĄJUNGOS III APSKRITIES KOMITETO SEKRETORĖ MILDRED STENSLER

IDEJIMAS. TAISYMAS. APTARNAVIMAS FABRIKE IŠLAIVINTI MECHANIKAI

Aptarnauja Ištisą Metropolitan Area.
• Bendix • Washers • Westinghouse
• Thor • Dryers • Whirlpool
• Crosley • Ironers • Maytag
• Norge • Dishwashers • ABC
Greitas, Akuratas ir Mandagus Patarnavimas
Mes Perkame, Parduodame ir Randavojame
IDEAL SERVICE CO.
ST. 4-6777 ST. 6-4080

VINCAS SODAITIS

PETRAS KAPICKAS

Užlaiko Puikiai Įrengtą

BAR & GRILL

32 Ten Eyck St. Brooklyn, N. Y.
Telephone: EVergreen 4-8174

Bing Crosby ir Rosemary Clooney dainuoja Irving Berlin'o filme "White Christmas," kurį dabar rodo Radio City Music Hall. Kitose vadovaujamoje rolšė Danny Kaye ir Vera Ellen. Gamintas VISTA-VISION technika, parodant platų, gilų vaizdą.

Showplace of the Nation
RADIO CITY MUSIC HALL Rockefeller Center
IRVING BERLIN'S "WHITE CHRISTMAS"
in VistaVision starting
BING CROSBY • DANNY KAYE • ROSEMARY CLOONEY • VERA ELLEN
Color by TECHNICOLOR • A Paramount Picture
and SPECTACULAR STAGE PRESENTATION

NEW YORK

HELP WANTED—FEMALE

OPERATORĖS
Moteriškes, angliškai kalbančios.
Patyrusios.
Pocket Book Operatoris
CELEBRITY
151 W. 26th St., N. Y. (2nd Floor)
(207-213)

NAMŲ DARBININKĖ
Patyrusi, nuosavas kambarys, Belle Harbor, arti Brooklyn.
KORN
Belle Harbor 5-2242
(207-208)

NAMŲ DARBININKĖ
Kalbanti angliškai, mylimi vaikai. Paprastas valgių gaminimas. Žemiau 45 metų amžiaus. Atskiras kambarys ir maudynė. Pradžiai \$45. Saukite: ST. 4-3138
(204-207)

STALŲ PATARNAUTOJA
Nuo 11 iki 5. Nuolatinis darbas.
TIEDMANN CONFECTIONERY
191-09 Jamaica Ave., Hollis, L. I.
HO. 5-9405
(206-207)

NAMŲ DARBININKĖ. Motinai pagalbininkė. Pilnas prižiūrėjimas namu. Du vaikai, 9 ir 17 m. amžiaus. Nuosavas kambarys ir vonia. Privatiniai namai Far Rockaway. Mes ieškome patyrusios ir pagirtinos moteriškes, kuri jausis linksma, dirbanti pas draugiskus ir simpatingus žmones. \$40 jį savaitę. MR. DOBIN, 470 Pulaski St., Brooklyn, GL. 3-6764.
(205-211)

PLAUKŲ TAISYTOJA
Turi būt patyrusi, 5 dienų savaitė. Gera mokeskis. Nuolatinis darbas, komisas.
SID'S HAIR DRESSER
37-29 Main St., Flushing
Tel. FLushing 9-1115
(206-209)

AUKLĖ—NAMŲ DARBININKĖ
Kalbanti angliškai, žemiau 45 metų amžiaus, pilnai priežiūrai vienu ir triju metų vaikų. Lengvas namų ruošos darbas ir valgių gaminimas. Kiti darbininkai. Biznierių pora, mažas apartamentas, gyvenamasis vie-toje, nuolat, su palūidėjimais.
Telefonuokite:
EV. 9-5315, EN. 2-8122, RA. 9-6367
(206-208)

HELP WANTED MALE

SHEET METAL DARBININKAS
Turi būt patyręs.
Kreipkitės:
JAEGER & FRANZMANN
70 Alexander St., Yonkers, N. Y.
(206-212)

SUPERINTENDENT
Pilnam laikui — 52 šeimų namas, Newark, N. J. Galintis atlikti patisimus ir mokantis moliavoti, taipgi nusimanantis apie plumbing \$200 jį mėnesi, pridėdant 4 rūmų apartamentą, gesa, elektrą, telefoną. P. O. Box 72, Kew Gardens, N. Y.

BUSINESS OPPORTUNITIES

KEPKYLA—APT. \$1400 jį savaitę, 6 dienos; pinigais \$4000. DELICATESSEN \$1400 jį savaitę, 3 kambariai, \$10,500. Puse pinigais. BAR. 6 kambarių apartamentas. \$900 jį savaitę, 5 m. lease, \$16,500. Pinigais \$6000.

SCHELD'S
172-07 Jamaica Ave., Jamaica, L. I. Tel. REpublic 9-4480. HO. 5-3495. Vakaraus ir Sekmd. Pl. 2-1098.

REAL ESTATE

PUIKŲ PIRKINYS NETOLI LINDEN BLVD.
Tvirtas, mūrinis 4 šeimų namas. Gražus, moderninis 4 kambarių apartamentas tuščias. Gatvės gražiai apaugtos medžiais. Artai transportacijos, mokyklų ir krautuvių. Mažai pinigų įnešimui. Dienomis: DI. 6-1205. Vakaraus: PR. 4-4811.

Medus Sveikatai

Medus yra labai naudingas sveikatai. Laisvės įstaiga gali jus aprūpinti medum.
Kaina: Kvorta \$1.25
Pusgalionis \$2.50

TONY'S
UP-TO-DATE
BARBER SHOP
ANTANAS LEIMONAS Savininkas
306 UNION AVENUE
BROOKLYN, N. Y.
Gera Patyręs Barberis